

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A háboru küszöbén

Szerbia válasza nem kielégítő – Giessl báró követünk elhagyta Belgrádot – Oroszország támogatást ígér Szerbiának – Belgrádot kiürítik – A szerb udvar és a kormány Kragujevacba költözött – Budapest tüntet a háboru mellett

Debrecen, július 26.

Ma délután tíz perccel hat óra előtt Giessl báró, a monarchia belgrádi követe Pasics szerb miniszterelnöktől megkapta a szerb kormánytól válaszat a monarchia ultimátumára s miután a válasz kielégítő nem volt, Giessl báró a követség tagjaival együtt nyomban elhagyta Belgrádot.

A szerb kormány tehát nem hajlandó teljesíteni azokat a feltételeket, amelyeket a monarchia pontokba foglalva követelt Szerbiától, hogy elégtételt szerezzen magának. Szerbia megtagadta az elégtételt s ezzel nyíltan azok mellé az ellemek mellé állott, amelyeknek sötét odújából a közép-kor barbár eszközei a politikának, törnek elő, az összeesküvés, az orgyilkosság, a vad erőszak.

A monarchia, a nagyhatalom az évtizedeken át táplált gyűlölködésért ma culpát követelt a középállamtól, amely clég vakmerő volt tengelyt akasztani egy ötvenkét milliót számláló birodalommal. A nagy hatalom, mely évtizeden át türte, hogy testének egyik részét veszedelmes téveszmékkel aláaknázza a kis Szerbia, ezeknek az utópiáknak a megtagadását kívánta. A monarchia kiderítette, hogy a trónörökös párt meggyilkolását Szerbiában készítették elő magasrangú szerb tiszték és hivatalnokok az értelmi szerzői a galád herényletnek. A monarchia ezeknek a méregfogu kigyóknak le akarta tapostatni a fejét. A monarchia tehát nem kívánt mást az apró Szerbiától, mint garantálását annak, hogy a birodalom békéjét nem fogja aláaknázni, hogy gyilkosokat nem tür a tisztjei között s hogy letesz arról a kihívó hangról, amelynek alfája és omegája Bosznia és Hercegovinának elszakítása a monarchiától.

Mit akartunk tehát Szerbiától?

Semmi egyebet, csak hogy hagyjon bennünket békén. Semmi többet, hogy tegyen le egy hóbotos aspirációról, amely a mi területünket érinti. Csak annyit, hogy a kebelében levő gyilkosokat büntesse meg.

Szerbia erre részeg elvakultsággal szemünkbe nevet.

Nos, mi készen állunk. A mi haderőnk megfogja tudni szerezni azt az elégtételt számunkra, amelyet Szerbia megtagadott. Jöjjön tehát, aminek jönnie kell! Szálljon alá Mars isten a felhők közül és tegyen igazságot az igazságtalanságban. Szerbia provokált, mi a kardunkra ütünk és így adjuk meg a válaszat.

Nincs isten az égben, aki egy gyilkos nemzetet, egy orgyilkosságból élő nációt védelmébe vegyen. Mellettünk az isteni igazság és bennünk az erő, hogy ennek érvényt szerezünk. A magyar szivek és a magyar karok tántoríthatatlanul állnak. A lelkesedés, amely a lelkiünket fűti, vadereji mint a vihar és forró tüzi, mint a láva. Ezekben a nagyszerűen végzetes percekben a vihar és a láva egyesült erejének tudatában állunk a jövő arca előtt. Nem kutatjuk, hogy mi rejlik a méhében, mert a jövőt magunk fogjuk a magunk számára kialakítani a hadseregünk szuronyaival és ágyúival. A leszámolás óráját a perfid Szerbiával már régen várjuk fojtott indulattal. Most előtte állunk. És ez a tudat acélossá teszi az erőnköt és égig csapja a lelkesedésünket. Hogy Oroszország Szerbia mellé áll, azt már tudjuk, erre el voltunk ké-

szülve, mert hiszen Szerbiát a fél karjával agyonnyomja a monarchia. Nos, Oroszország sem talál készületlenül bennünket. Abban a percben, amelyikben az orosz medve nehézkes teste megindul a határaink felé, Németország vaskeze is rácsap Oroszországra.

A monarchia és Németország hadereje pedig félelmetesen nagy. Ezt a két haderőt még akkor sem fogja feltartóztatni tudni a szláv-tenger, ha Franciaország és Anglia is megindul a királygyilkos Szerbia segítségére.

Budapest utcáin — adja a hirt fővárosi tudósítónk — a lelkesedéstől mámoros tömegek viszik szerte a harci kedvet. Az utcákat zenekarok járják be a Rákóczi-indulóval és nemzeti zászlókkal s a vidéken is mindenfelé az öröm pásztortüzei lobognak meg. Nagyszerű erejét, nagyszerű lelkesedését, évezredes hazaszeretét viszi ebbe a háboruba bele Magyarország, a magyar nemzet, nem lehet másként, mint a hogy ma Tisza István gróf a munkapárti klubban mondta:

— Ezt a háborut csak győzelmesen fejezhetjük be!

Belgrádi követünk elutazása

Késő délután a félhivatalos Magyar Távirati Iroda egy kiadása nyomán rendkívüli kiadásban közölte a Debreceni Független Ujság azt a hirt, hogy Szerbia hajlandó eleget tenni a monarchia követelésének.

Olyan hírek is jöttek Debrecenbe, hogy Pasics miniszterelnök leköszönt és helyét egy osztrák-magyar barát politikai foglalta el.

Ez a hír azt jelentette, hogy az ügy békésen nyert elintézését, tehát háboru nem lesz.

Este nyolc órakor azonban budapesti tudósítónk ezt a következő hivatalos értesítéssel cáfolta meg:

Tíz perccel hat óra előtt a mi követünk Pasics miniszterelnöktől megkapta a szerb kormány válaszat, miután az nem

volt kielégítő, Giessl báró Belgrádból a követség tagjaival elutazott.

Ez a távirat, amely röviden bejelentette a fontos és döntő esemény lényegét, az előző értesüléssel szemben a háborut jelenti.

Belgrád, július 25. Pasics szerb miniszterelnök ma délután két órakor egy 2000 szavas siffrizott táviratot kapott Pétervárról, amelynek lényege az volt, hogy Oroszország és Franciaország intervenálni fognak Szerbia érdekében, ami azt jelenti, hogy Oroszország és Franciaország Szerbia mellé állanak.

Amikor e távirat tartalmának hire kelt, a hangulat valósággal mámoros lett a lakosság körében. A Milán király-utcában, ahol a miniszterelnökség van, óriási tömeg várta

Kénytelen meghajolni mindenki a

HRABÉCZY

gőzmosó, vegytisztító és ruhafestő gyár
(Debreczen, Széchenyi-utca 42.)

munkájának tökéletessége előtt.

Pasicsot, aki háromnegyed 6 órakor lejött és a tömeg viharos ovációja közben fiakkerteült. Sötétkék utcai ruhában indult Pacics az osztrák-magyar követségre, öt perc múlva ott volt és fölment Giessl báróhoz. Tizenhét percig volt Pacics az osztrák-magyar követségen. Amikor lejött a magyar újságírók megkérdezték tőle, hogy mi az eredmény?

— *Kérdezzék meg az önök követőtől!* — hangzott Pacics válasza.

A hírlapírók fölmentek Giessl báróhoz, akit már utra készen találtak. Giessl csak ennyit mondott:

— *Csak azt az egyet mondhatom, hogy elutazom.*

Giessl báró ezután családjával és a követséggel együtt kihajtatott a pályaudvarra, ahová az újságírók követték. *A pályaudvaron már várták az egybesereglett diplomaták, a kik ezzel bucsuztak el tőle:*

— *A mielőbbi viszonylatásra!*

Giessl báró mosolyogva köszönte meg a diplomaták üdvözlését, majd a vonatra szállt.

A dunai hidon a rendesnél lassabban ment a vonat. Azt hitték, hogy a vonatvezető merényllettől tart, de nem történt semmi baj. A tulsó oldalon már osztrák-magyar bakák sorfala között haladt a vonat és egy óra múlva Zimonyba ért. Giessl báró a Központi-szállóba hajtatott, ahol az újságíróknak ezeket mondta:

— *A szerb kormány válasza igen terjedelmes, de épp annyira nem kielégítő, mint amilyen hosszú.*

Belgrádot kiűritették

A szerb udvar Kragujevacban.

Belgrád, július 25. A szerb kormány délután három órakor elrendelte az általános mozgósítást.

A szerb udvar, a kormány és a csapatok elhagyták Belgrádot s a főváros kiűritése megkezdődött.

A kormány székhelyét Kragujevacba helyezte át.

A zöldharisnyás nő.

Írta: KRUDY GYULA.

Mizenkei huzamosabb ideig abból tengette életét Pesten, hogy öreg hölgyeknek tanácsot adott, kihallgatta apró-cseprő bajait, orvost szerzett, apróhirdetést tett közé cselédvátozás idején, vagy ha a kedvenc kutyája elkóborolt a háztól, figyelemmel kísérte a brünni lottót és a sorsjegyek számait noteszébe írta, leveleket írt mesterembereknek, telefonált a gázgyárnak, az órát néha maga is meg tudta javítani és akkoriban már félábrával nyugalomba vonult s mindig a nők körül élésködött, tánocsnök után vitte a táncpöt, színésznők öltözői előtt ólalkodott, a fővárosban még ismereten vidéki leányokat pártfogásba vett, megrendelőket szerzett a szabónőknek, öreg főpincérekkel titokban tegeződött, segített eladni a tavalyi fácánt és szemet hunyt, ha vendégségben nagyobb összegű volt a számla. Minden virágáros leányt és zongorást pártfogolt. A fiákeresek mesziről köszöntek neki, ha társaságban volt. Nyári éjjel hajnal felé az Andrássy-uton üldögélt egy padon és a liget mulatóhelyeiről hazatérő nőket kikérdezte a mulató férfiakról, elfogyasztott italokról, szerelmeikről mindent szeretett tudni, ami az éjszakai életre vonatkozott, olykor utonálló módjára, sétatálcával a fiáker lovai elé állott, ha odabent a kocsi-ban pénzes ismerősét felfedezte. Különösen szerette lesni a rác milliomost, ha kémei híri-ül adták a jelenlétét a fővárosban, Mizenkei ilyenkor teljes biztonsággal nézte meg óráját az Andrássy-uti padon és a liget felett mutatózó tündöklő hajnali felhők alatt csupán

A Narodna Banka Nisbe költözött.

Zimony, július 25. Ma reggel négy órakor a belgrádi Mihály fejedelem-utcában a Narodna Banka, a nemzeti bank épülete előtt egy század szerb gyalogos katona állott. A kapunál társzekerek sorakoztak és szuronyos katonák kíséretében százsámra hoztak le a kocsikra egyforma lepecsételt ládákat. Százsámra hozták a ládákat, amelyekben a szerb nemzet vagyona, a szerb bank ércalapja, az ezüst és aranykészlet van felhalmozva. Éjjel óta folyton fuvarozták a pénzt a pályaudvarra, ahol szigorú őrizet alatt vasúti kocsikra rakják és azonnal szállították Nisbe, az ország szívébe. Két-két ember hozta a lepecsételt ládákat a bank pincéjéből a társzekerre és szuronyos katonák kísérete mellett indult azután a szekér a vasúthoz.

A zimonyi hidat megszállották.

Zimony, július 25. Este 7 óra 10 perckor az osztrák-magyar katonaság megszállotta a zimonyi hidat.

Szerbia készületlen.

Zimony, július 25. Belgrádban ma reggel nyoma sem volt a harcias kedvnek. Valamennyi lap, még azok is, amelyek délben szoktak megjelenni, ma hajnalban jelentek meg és legnagyobb részük *békés hurokat pengetett.* Azon kesergett valamennyi, hogy Szerbia jelenlegi helyzete nem engedi meg a háborút, lehetetlenség, hogy Szerbia a mélyen mgalázó ultimátumra fegyverrel válaszoljon.

Kivétel csak egy-két lap tett: a Balkan, amely büszkén hirdette, hogy Szerbiának nincs mitől félnie, mert Szerbia, Montenegró, Görögország és Románia között katonai konvenció áll fenn, amelynek értelmében valamennyien harcba mennek, ha valamelyiküket támadás éri.

A Stampa így írt: Mikor Pacics meg fogja adni a választ Giesslnek, nagy meglepetés fogja érni a monarchiát. Félre fogjuk lebenteni a függönyt és Európának lesz min elámulnia. Nyulat kergettek és farkasra bukkantak. Ez a harcias hang, mely majdnem elsi-

a rác pejlovaikat nézte. A rác hajnalban már rézség volt és szótlanul engedelmesskedett Mizenkei parancsának. Kivette tárcáját és átnyujtotta a kölcsönt. Mizenkei meglehetősen izgatottsággal tette el a pénzt, de később nyugodt hangon rendelkezett a bérköpissal:

— Vigye haza ezt a sertést!

Azonkivül nagyon szeretett alvó ismerősei zsebében kutatni, ha azok a multság hevében elszundikáltak, a nőknek csak azért csókolta meg a fülét, hogy megpróbálja, vajjon a gyémánt-fülbevalónak milyen szerkezetű a zárja, minden új nótát tudott, bus baritonon dalolt, mindenkit megvetett, kicsufolt, rágalmozott, olyan jellemtelen volt mint egy cigány-színész Szalonikiban, olyan bölcs volt, mint egy vén remete, aki fagyökéren él az erdőben és olyan szerelmes volt, mint egy borbélylegény, vagy egy költő. Télen kártyaszatlok körül ólalkodott és játékosokat zsarolt, a hitelezőivel kérsre ment, a szabója a testi erő femsőbbiségénél fogva varrt új ruhát, a beteges kávést megfenyegette, hogy elcsábíttatja kívánatos feleségét, éjjelente a házak fala mellett csendesen ballagott hazafelé, — soha sem tudta senki, hol lakik — és arra gondolt, hogy reggelre öngyilkos lesz. Azonban éppen úgy megvetette a halált, mint az életet. Szerette a hűvös szobát, ahol pörére vetkőzve lehet cigarettázni nyári délután, szerette azokat az embereket, akiket nem ismert, kik nappal élnek és dolgoznak családjért, becsületért, tisztességért, szerette azokat a nőket, akikről mi rosszat sem mondhatott és a harmadévi divatban és ócska cipőben jártak, gyermekeket neveltek és rongyos pongyolában jártak odahaza. Minden éjjel torkig itta

getelten maradt, nem talált visszhangra a komoly közvéleményben. Általános volt a fel-fogás, hogy Szerbia nem képes most háborút viselni. Beavatottak jól tudják, hogy mozgósítási nehézségek vannak, amelyek kizárta teszik, hogy a szerb hadsereget gyorsan talpra lehessen állítani. Az utolsó háboru után ugyanis majdnem minden hadkiegészítő parancsnokságot megszüntettek O-Szerbiában és azokat áthelyezték a meghódított területekre; azóta a hadügyminiszteriumnak nem volt módjában a hadkötelesek mozgósítási utasításait a változott helyzettel összhangba hozni és lehetetlen kapkodás, elképzelhetetlen káosz támadt volna ilyen körülmények közt mozgósítás esetén, mert a hadkötelesek olyan helyekre vonultak volna be, ahol nincs hadkiegészítő parancsnokság. Gyökereitől át kell dolgozni a mozgósítási terveket, ehhez pedig hosszú idő kell, addig a szerb hadsereg nem volna képes nagy akcióra.

Egy igen komoly szerb politikus is ezzel okolta meg a szerb kormány várható magatartását:

— *Nem titok a szerb nép előtt a szerb hadsereg készületlensége és ez a nyitja annak, hogy a nagy közvélemény apatikusan nézi a fejleményeket, tisztában van vele, hogy Szerbia nem bocsátkozhatik háboruba.* Ez a körülmény megkönyíti a Pacics-kormány helyzetét, ez okozza, hogy a nagyon kiéle-sedett válság fegyver nélkül oldható meg. — Sándor trónörökös folyvást érintkezésben van Pacicsal és minisztereivel.

Az ellenzéki vezeték tegnap délután hosszasan tanácskoztak Pacics miniszterelnökkel, de nem foglaltak állást sem pro, sem contra, szabad kezet engedtek a kormánynak. Tegnap késő este Sándor trónörökös fogadta az ellenzék vezéreit és a béke mellett hangolta őket.

Jovanovics János középítésügyi miniszter tegnap délután hat órakor érkezett vissza Belgrádba az ország belsejéből, ahol agitációs köruton volt. Nyomban jelentkezett a trónörökösnel, aki kijelentette előtte, hogy Szerbia kénytelen lesz elfogadni a monarchia

magát a barátai jóvoltából a legfinomabb italokkal, holott undorodott a francia pezsgőtől, könnyű kerti bort szeretett volna inni szolvai vízzel és csak néhány pohárával falusi ház csendes verandáján. Ha olykor pénzhez jutott, lakóhelyétől messzi eső Józsefvárosi korcsmába ment, ahol azt szerette, ha rendes embernek vélik, aki a három decije után éjjel előtt lefekszik. Bőségesen politizált a polgárokkal, a kucséberrel játszott, olcsó szivart szívott és a városi építkezést megvitatta; sajnos, ezek a majálisok mind ritkábbak lettek a Mizenkei életében, mind több időt kellett töltenie az éjjeli mulatóhelyek környékén, hogy a nehéz viszonyok között megélhessen. Reggel szeretett volna borotválkozni és csak vasárnapokon, mint a falusi emberek és minden este borbélyhoz kellett mennie! A cigányzenét már annyira utálta, hogy önmagára haragudott a zenészek játéka miatt. Ötven éves volt és magas sarku félcipőt hordott, festette a bajszát, a haját, fényesítette a körmét, drága cigarettát szívoit, holott szinte fizikai fájdalomt okozott neki a kölni viz szaga.

A mulatóhely virágáros asszonya, a hervadt kaméliához hasonlatos Diana, egy hajnalon — míg az elrobogó kocsik zörgését hallgatták az elárvult táncteremben — így szól Mizenkeihez:

— Józsi bácsi, jöjjön el holnap délután hozzám, maga okos ember és tanácsára volna szükségem.

Diana fekete selyem háziruhában és megilletődve fogadta a vendéget, aki ekkoráig csupán futó szerelem céljából jelent meg a lányos házaknál. Diana szobája polgári egyszerűséggel volt butorozva, az ágy felett az

feltételeit, bármennyire méltatlankodik miatuk.

Ez azonban immár hiu ábrándnak bizonyult.

Tisza a háborúról

Tüntetés Budapesten
a háboru és Tisza mellett.

Budapesti tudósítónk telefonálja:

A fővárosban óriási lelkesedéssel fogadták a háboru híréit. Az utcákon rengeteg néptömeg hullámszik, lámpionos menet vonult fel a menet élén a katonazenekar a Rákóczi-indulót játsza. Amióta a trónörökös meghalt, ez az első alkalom, hogy katonazenekar nyilvánosan játszik. A nagy eső dacára óriási tömeg vonult fel a körutakon nemzeti színű lobogók alatt. Szüntelenül hangzanak a lelkes kiáltások:

- *Abczug Szerbia!*
- *Éljen a király!*
- *Éljen Tisza!*
- *Éljen a háboru!*

A nemzeti munkapárt klubhelyiségében nagy lelkesedéssel fogadták Tisza István gróf miniszterelnököt és megkérdezték tőle: *lesz-e királyi nyilatkozat?*

— *Vagy lesz, vagy nem lesz, ez a király legszemélyesebb ügye. De ha lesz is, csak akkor fog megjelenni, ha a háboru kitör,* — felelte Tisza.

— *Hát még nem tört ki?* — kérdezték tovább a miniszterelnöktől.

— *Mi még nem állítottuk hadilábra a hadsereget. A háboru mozgósításnak kell megelőznie.*

— *Az ellenségeskedés nem törhet ki hamarabb?* — volt egy képviselő további kérdése, — mire Tisza így válaszolt:

— *Csak ha a szerbek kezdik.*

A képviselők figyelmeztették Tiszát, hogy az utcát a tüntetők tömege lepte el. Ebben a percben a munkapárti kör elé értek a tüntetők és felhallatszott a kiáltásuk:

- *Éljen Tisza!*
- *Éljen a háboru!*

Anyá képe, a falon szenteltvíztartó, benne a virágvasárnapról ittmaradt fáng, sárga vidéki fotográfiákról nézegettek alá furcsa emberek, ódivatu asszonyok a himzett terítővel bevont divány felől, zöld kalitjában olykor kendermagot ropogtatott egy néma kis madár és midőn Diana a ruhaszekrényt kinyitotta, hogy onnan leveleket vegyen elő, falusi illat áramlott a fiókokból.

(Még egy öreg, feketére szivott tajték-pipát fedezett fel Mizenkei, amilyennek társágában falusi emberek néha hosszú életet töltenek. „Az apámé volt, egyetlen emlékem”, — mondta Diana és kivette a pipát Mizenkei kezéből.)

— *Tehát miről van szó?* — kérdezte Mizenkei, letelepedve egy magashátú székbe. — *Tudod, hogy nem szeretek mindenféle ringyongy női dolgokért fölkelni napjain!*

Diana megindultan helyeselt:

— *Hiszen éppen azért fordultam Józsi bácsihoz. Tudom, hogy komoly ember. A hógom. a tanítónő, férjhez fog menni.*

Mizenkei, mint a legtöbb nyugodt ember, pár pillanattal nem szólt egy hangot sem. A tanítónő volt az a bizonyos, aki körülbelül tíz esztendő óta elfoglalta azt a helyet Mizenkei szívében, ahol az a kamrácska van, a mely az akasztott gyilkosoknál is érintetlen és szent hely maradt. Ez a kis kamara körülbelül a világra jövetel alkalmával képződik az emberi szívből és talán csak azért van, hogy a halál órájában, a haldoklás fáradt perceiben vigaszt, megnyugvást, a gondolatoknak erdei tisztását nyújtsa a bucsuzónak. Mizenkei olykor — télen, midőn későn világosodik — a nagy havazásban messziről követte

Tisza István gróf most ezekkel a szavakkal fordult a körülötte álló képviselőkhez:

— *Mondhatom, nehéz szívvel ejtem ki e szót: „háboru”, mert tudom hogy milyen gyászt és fájdalmat jelent minden családra. De ha már Szerbia belekényszerít bennünket a háboruba, a legnagyobb szívósággal és kitartással, győzelmesen küzdjük végig azt.*

Tisza ezután félrevonult Lán c z y Leó-

Putnik szerb vezérkari főnököt Kelenföldön letartóztatták

Annak a hadiállapotnak, amely este 6 órakor Ausztria-Magyarország és Szerbia között beállott, ma este meglett az első szenzációs eredménye. **Putnik vojvodát, a szerb hadsereg vezérkari főnökét, aki hivatalosan lett volna a szerb hadsereg hadműveleteit irányítani és vezetni, ma este 10 órakor a budapesti rendőrség letartóztatta.**

A budapesti rendőrségnek jelentették, hogy Putnik vojvoda szerb vezérkari főnök Gleichenberg steierországi fürdőből Kelenföldön át Belgrádba utazik.

Amikor a gráci gyorsvonat este tíz órakor a kelenföldi pályaudvarra érkezett, egész sereg rendőr szállotta meg a pályaudvart és az állomásépület környékét. Nagy Károly dr. detektív-főnök és Gersich rendőrfelügyelő fellépett az első osztályú kocsiba, ahol Putnik vojvoda, egy középkorú, pocakos, magas, összeshaju ur ült. Mellette volt a leánya és még hárman ültek vele a kupében.

Gersich rendőrfelügyelő a vojvodához lépett és szerbül megszólította:

— *Ön Putnik generális?*

Putnik vojvoda e megszólításra felugrott helyéről és **mellbevágta Gersich felügyelőt, úgy hogy ez hátraesett, azután revolvert rántott elő, hogy agyonlője magát, de a kocsiba tóduló detektívek megkapták a karját és kicsavarták a kezéből a revolvert, azután legyűrtek és levitték a perronra, majd severini Sorsich Béla tábornok elé vitték, aki így szólt a szerbek vezérkari főnökéhez:**

val, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökével. A képviselők később megkérdezték Lán c z y tól hogy **fel vagyunk-e készülve?**

— *Anyagilag teljesen fel vagyunk készülve — mondta Lán c z y — és semmi zavartól nem kell tartanunk. Pénzzel bőven el vagyunk látva és ez nemcsak az én reményem, hanem Teleszky pénzügyminiszteré is.*

— *Excellenciás uram, sajnálom a történeteket, de felsőbb parancsra le kell Excellenciát tartóztatnom.*

Putnik vojvoda, akit dulakodva kellett a perronon végigvinni, nem akart belülni a készen állott automobilba.

A detektívek a térparancsnokságra viték Putnikot, ahol kihallgatták. Putnik leánya tovább utazott Budapestre, ahol egy hotelben van megszállva. *A vojvodával volt még három szerb detektív, akik mikor látták, hogy a vojvodát elfogták, el akartak menekülni, azonban őket is letartóztatták.*

A szerb hadsereg fölvonul

Belgrád, július 25. **Szerbia megkezdte a csapatok elhelyezését. Tegnap hajnali négy órakor nagy csapatok vonultak Semendria felé. Temeskubin átellenében 4 gyalogezred, 3 ágyúüteg és 2 lovasszázad helyezkedett el. Holnap haditanács lesz.**

Mekkora a szerb hadsereg.

Az 1912. és 1913-iki balkáni háborúkig a szerb hadsereg öt hadosztályra volt osztva. Az 1912. évi török háboru és az 1913. évi bolgár hadjárat után az új hódított területeket öt újabb hadosztályba osztották, úgy hogy Szerbiának ez idő szerint tíz hadosztálya van. Szerbia régi területén tizenöt ezredkerületi parancsnokság van, az új országrészekben husz, összesen tehát harmincöt.

A hadsereg szervezése a bukaresti béke óta folyik és még nem végződött. A hadsereg 1913. őszén a következő csapattestekből állt:

geszti arcára tekintetét. Feketekeretes szemüveget vett elő és figyelmesen, megdölgölv olvasta a postatiszt leveleit. Midőn az utolsó levelet visszatette a borítékba, komolyan, meggyőződéssel bólintott:

— *Ugy vélem, a postás rendes ember.*

— *Tehát hozzáadhatjuk Margarétát?* — kérdezte még mindig kétségessékedve Diana.

— *Inkább, mint valami színészhez, vagy zongoráshoz — felelt méltatlankodva Mizenkei.*

Diana mindkét kezével megfogta Mizenkei kezét:

— *Köszönöm, Józsi bácsi. Mi, a családunk, a barátnőim és a komolyabb nők észszaka mind tudtuk, hogy Józsi bácsi érdeklődik a hugom iránt. (Mizenkei legyintett.) Elhatároztuk, hogy megkérdezzük, beleegyezését kérjük a házassághoz.*

— *Csak adjátok a postáshoz. Ugy látom, derék fiu, — szólt lemondással Mizenkei.*

És ettől az eseménytől fogva Mizenkei Józsefnek erősen megnövekedett a tekintélye azon nők körében, akik bár éjjeli foglalkozást üznek, erkölcsükben tisztességesek. A virágárus asszonyok, a nők, akiknél a táncosnők kvártélyban laknak, a szabónők, akik a ruhákat varrják, sőt maguk a mulatóhelyek gazdái bizonyos részvétellel néznek a vértanu Mizenkeire. Ezentul mindig megkérdezték véleményét a fontosabb dolgok felől, tanácsait örömmel fogadták. Mintha egyetlen tétivel, lemondásával a zöldharisnyás nőről, megvezekelt volna élete minden büneért.

Később az ablakhoz ment Mizenkei, nem szerette, hogy Diana oly állhatatosan füg-

20 gyalogezred 3—3 zászlóaljjal és zászlóaljanként 4 századdal —s egy géppuska-osztályal. A gyalogság 1899. évi mintájú 7 mm.-és Mauser-puskával van felszerelve.

7 táborigyűző 9—9 üteggel. Mind-egyik üteg 4 Schneider-féle 1907. évi mintájú, 70 mm. kaliberű gyorstűzelő ágyuból áll.

1 hegyi tüzérezred 9 üteggel, amelynek mindegyikének 4 gyorstűzelő ágyuja van.

1 tarack-tüzérezred 6 üteggel, továbbá 1 mozsár-üteggel, amelynek 4 ágyuja van. A tarackok 1897-es mintájú Schneider-Canet-félek és 120 milliméteresek, a mozsarak pedig 150 milliméteresek.

2 üteg lovastűzéség Schneider-féle gyorstűzelővel.

1 vartüzérezred (2 zászlóaljjal és zászlóaljanként 4 századdal).

1 ostromtüzér-park 1 századdal.

1 lovas-hadosztály, amelynek 4 ezrede van 4—4 osztályal.

2 mérnök-kari zászlóalj; az egyik 5., a másik 3 századra oszlik.

Fél hidász-zászlóalj 2 századdal.

5 vonatszázad.

10 egészségügyi különítmény.

5 betegápoló század.

Összegezve a békelelétszámon levő hadsereg erejét, van 2394 tiszti, 2334 altiszt, 2489 tizedes, 31,121 közlegény, 11,124 ló, 304 ágyu és 96 géppuska.

Az 1912. évi mozgósítás alkalmával a teljes hadiléltszám így alakult:

Rendes hadsereg öt hadosztályal 131,175 ember. A hadosztályi beosztáson kívül levők száma 20,764. Rendkívüli tartalék 16,562. Összesen 168,501. Ehhez hozzájárult még a népfelkelés és pedig az első korosztályból 99,451, a másodikból 56,678.

A teljes hadiléltszám tehát 324,630 emberből állott.

Ezzel szemben az osztrák-magyar monarchia békelelétszáma 1913-ban:

a gyalogságnál 11,243 tiszti, 185,714 altiszt és közlegény, 2534 ló;

a lovasságnál 1987 tiszti, 45,164 altiszt és közlegény, 41,032 ló;

a táborigyűzőknél 2297 tiszti, 34,772 altiszt és közlegény, 17,773 ló, 1784 ágyu;

a vartüzérezrednél 574 tiszti, 9360 altiszt és közlegény, 50 ló;

a hidászknál 894 tiszti, 12,100 altiszt és közlegény;

az egészségügyi csapatoknál 100 tiszti, 2833 altiszt és közlegény;

a vonatsapatoknál 474 tiszti, 4440 altiszt és közlegény, 3067 ló;

az osztrák Landwehrről 4549 tiszti, 44,030 altiszt és közlegény, 5942 ló, 96 ágyu;

a magyar honvédségnél 3109 tiszti, 33,138 altiszt és közlegény, 15,404 ló és két honvéd táborigyűző és 8 táborigyűző ágyuezred.

Összegezve a monarchia békelelétszáma: 34,009 tiszti, 390,249 altiszt és közlegény, 89,877 ló és 1912 ágyu.

A közölt adatokból látszik, hogy a monarchia békelelétszáma is jóval felülmúlja Szerbia teljes hadiléltszámát. Ha pedig a monarchia hadiléltszámát hasonlítjuk össze a szerb hadsereg hadiléltszámával, úgy megállapíthatjuk, hogy a monarchia ereje éppen huszszorosa a szerb erőnek.

Hogyan történt a belgrádi demars.

Belgrádi információk érdekes részleteket hoznak nyilvánosságra a demars lefolyásáról. A jegyzéket, mely izgalmas, lesújtó, megbé-nült hangulatot teremtett Belgrádban, csütörtökön délután pontban hat órakor nyújtotta át Pacsu pénzügyminiszternek Giessl Vladimir báró követ. A demarsnak érdekes előzményei, helyesebben akadályai voltak. Giessl báró már két nap előtt megkapta a felsőbb utasítást, hogy a szükséges lépéseket megtegye. A demars azonban nem volt átnyújtható, mert Pasics, a mindenható miniszterelnök és a külügyminiszter tudvalevőleg választási kortesutra utazott Belgrádból. A monarchia követe több ízben érdeklődött illetékes helyen, hogy miután hivatalos közölni valója van, ki-

vel lépjen érintkezésbe? A szerb intéző körökben igyekeztek kitérő választ adni, mire Giessl egyenesen az udvarhoz fordult és követelte, hogy jelöljék meg a felelős személyt, akinek a jegyzéket átadhassa.

Erre az energikus fellépésre válaszul adta ki azután az ukázt Sándor kormányzó-trónörökös, mellyel Pasics helyettesítésével Pacsu pénzügyminisztert bizta meg. Az osztrák-magyar követség hivatalos értesítést kapott a trónörökösnek e rendelkezéséről. — Ahogy Giessl tudomásul vette, hogy Pacsuval kell érintkezésbe lépnie, ha a jegyzéket át akarja adni, nyomban üzent a pénzügyminiszternek és kérte, hogy legyen délután hat órakor a külügyminiszterium fogadótermében. Itt történt azután néhány perccel hat óra után a történelmi esemény: a jegyzék átadása.

Giessl báró öt perccel hat óra előtt ült a kocsira az osztrák-magyar követség palotája előtt, ahonnan az alig néhány száz lépésnyire levő külügyminiszteriumi palota elé hajtatott. Diszbe öltözött kocsis ült a bakon, mellette követségi lakáj ült. Maga Giessl báró egyszerű szürke ruhában volt, mellette Storgkh követségi tanácsos foglalt helyet egy nagy bőrtáskával a kezében. Ebben a táskában vitték a monarchia jegyzékét.

A külügyminiszteriumban már várták a monarchia követét és azonnal Pacsuhoz vezették. Ez a találkozás és beszélgetés rendkívül kimért, szertartásos és rövid volt.

A kölcsönös üdvözlések után Giessl báró rövid pár szó kíséretében átadta a jegyzéket a pénzügyminiszternek, nyomban bucsút is vett tőle és visszatért a követségi palotába. Így folyt le az az aktus Belgrádban, melynél nagyobb jelentőségű esemény színhelye talán még soha nem volt Szerbia fővárosa.

A szövetségeseink

Németország nem tűr beavakozást.

Páris, július 25. Schön párisi német nagykövet tegnap délután megjelent a miniszterelnökségen, ahol a német nagykövet a közoktatásügyi miniszter fogadta, aki a távollévő Viviani miniszterelnököt helyettesíti. Schön nagykövet látogatása teljesen hivatalos jellegű volt.

A német nagykövet közölte a francia kormánnyal, hogy

Németország ismeri és mindenben helyesli Ausztria-Magyarországnak Szerbiához intézett jegyzékét, úgy annak tartalmát, mint hangját illetőleg.

A német nagykövet kifejezte, reméli hogy a konfliktus tisztán Ausztria-Magyarországra és Szerbiára lokalizálódik, egyúttal azonban tudtára adta a francia kormánynak, hogy Németország semmi körülmények között nem fogja tűrni, hogy egy harmadik hatalom a konfliktusha beavatkozzék.

Olaszország a monarchia mellett.

Róma, július 25. A „Popolo Romano” újra kijelenti, hogy Olaszországban az Ausztria-Magyarország és Szerbia között fenfor-gó kérdés dolgában a nézetek ugyanazok, mint Németországban. Legutóbbi számában a Popolo Romano kiemeli annak a berlini hírnök a fontosságát, hogy a német közvélemény egyhangulag helyesli, hogy Németország abban az esetben, ha az osztrák-magyar-szerb viszályban valamely hatalom intervenciójára, habozás nélkül támogatni fogja szövetségeseit. A lap ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy az olasz vezetőkörökben és az olasz közvéleményben hasonló magatartást tanúsítanak erre a kérdésre vonatkozóan.

Az entente-hatalmak

A cár és Poincare.

Pétervári, július 25. A pétervári távirati iroda a következő kommunikét teszi közzé: A francia köztársaság elnökének látogatása az orosz cárnál alkalmat nyújtott a baráti viszonyban élő szövetséges kormányoknak, hogy a különböző problémák tekintetében nézeteiknek teljes egyöntettségét konstatálják, amelyeket az általános béke és az európai egyensúly gondja a hatalmaktól különösen a Keleten megkíván.

Oroszország szerepe.

Bécs, július 25. A N. Fr. Pr. írja a belgrádi osztrák-magyar lépésre vonatkozó hivatalos orosz közleményről: Senki sem várta, hogy Oroszország Ausztria-Magyarország és Szerbia viszályában indifferens, közönyös fog maradni, de az a kérdés, hogy milyen mérvben akarja Oroszország Szerbia iránti érdeklődését nyilvánítani. A pétervári távirati ügynökség közleménye erre nem ad feleletet. Oroszország azáltal akarja a Szerbia iránt való érdeklődését kifejezni, hogy rábírja a belgrádi kormányt, fogadja el az osztrák-magyar monarchia követelését, vagy pedig azt jelenti-e a tegnapi hivatalos közlemény, hogy Szerbiát e követelésekkel szemben való ellenállásában támogatni akarja.

Abban a pillanatban ugyanis, amelyben Oroszország előáll és támogatni kívánja azt a politikát, amelyet Szerbia az utóbbi években követett a monarchia ellen és amely a viszály oka lett és szükségképpen háborus veszedelmet idézett elő, Ausztria-Magyarország és Szerbia lokális viszályára európai konfliktussá válik.

Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellár nem hagyott fenn kétséget afelől, és nyíltan megmondotta a balkáni válság idején a birodalmi ülésben, hogy Németország szövetségeseivel együtt fog küzdeni, ha azt akadályozzák abban, hogy megvédje az érdekeit.

Határozottan kétségbevonjuk, hogy a hivatalos közlemény, amelyet a pétervári távirati ügynökség tett közzé, annak bejelentése, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia között esetleges háboru nem marad lokalizáltan. — Oroszország meg fogja gondolni, vajjon a nagyszerbség kedvéért fölvesse-e az egész európai kérdést? A pétervári kabinet okvetlenül tudja, hogy abban a pillanatban, mikor az üres szavakon tulmenő módon olyan jelleget ad véleményének, amely nemcsak ilyen közleményekben nyilvánul, az egész európai krízis aktuálissá válik. Ebben pedig nem hiszünk.

Oroszország haladékat kér.

Bécs, július 25. Kitűnő helyről nyert értesítés szerint az orosz minisztertanács négy óra hosszat tartott. Ezen az a kívánság jutott kifejezésre, hogy az ultimátum határideje kitolassék s ezzel az európai diplomáciának adjanak időt ahhoz, hogy befolyását érvényesíthesse.

Az angol sajtó.

London, július 25. Az összes reggeli lapok a legnagyobb pesszimizmussal ítélik meg a helyzetet. Általános az a felfogás, hogy Ausztria-Magyarországnak sem utja, sem módja a megkezdett utról való visszatérésnek nincsen. A jegyzék hangja és formája olyan,

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **fürdői** **ásványviz**

a világ elterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár. **KOZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

hogyan ez más megoldást, mint a háborút, úgy szólván kizár.

A Times azt írja, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia között 1908. óta állandóan feszült a viszony. Ez a feszültség most elérte a tetőpontot. Nagyon kétséges, hogy vajjon a legutolsó pillanatban sikerül-e majd a fegyveres konfliktusnak elejét venni. A hatalmaknak most minden körülmények között arra kell törekednie, hogy ez a konfliktus izolálva maradjon. A Berlinből és Pétervárról érkező hírek tanúsága szerint a nagyhatalmak igyekezete szintén odairányul, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia közötti összeütközésből, amelyre egy, az egész világ által elítélt gyilkosság adott okot, ne idézzen elő nemzetközi bonyodalmakat.

A félhivatalos Westminster Gazette nagyon mérsékelt hangon annak a felfogásnak ad kifejezést, hogy Ausztria-Magyarország Szerbiához intézett demarszában mégis megszire ment és talán akadt volna más mód is arra, hogy a két állam között oly régóta fenforgó ellentéteket valami módon kiegyenlítsék.

Románia intrikája.

Szerbiával való konfliktusunk kapcsán különös fontossága és érdekessége van annak, hogy Románia milyen álláspontot fog elfoglalni abban az esetben, ha a monarchia igényei érvényesítése céljából esetleg fegyveres erővel volna kénytelen fellépni. Egy hírlapírónak alkalma volt ma beszélgetést folytatnia egy igen előkelő állású román politikussal, aki ezidő szerint Abbáziában, a Rezdenz Hotelben üdül s aki — annak kikötésével, hogy nevét nem publikálja — a következő közlést tette:

— Ebben a percben kaptam hazulról a táviratot, amelyben sürgősen visszahívnak. Természetesen fogja találni, hogy a demars következményéről most nem nyilatkozhatom és nem is tudnék nyilatkozni. Azok, akik azt várják, hogy Románia a közeljövőben bele fog avatkozni a monarchia és Szerbia konfliktusába, meggyőződésem szerint tévednek. Nekünk mindaddig, amíg saját érdekeink veszélyeztetve nincsenek, semmi közünk ahhoz, hogy két idegen állam közt mily ellentétek merültek fel és milyen módon kívánják azokat tisztázni. Abban az esetben, ha Oroszország kényszerítve érezné magát, hogy bármilyen módon közbelépjen, természetesen, hogy nekünk is bizonyos lépéseket kell tennünk avégből, hogy a határainkon három oldalról való készülődés későbbi konzekvenciáiban ne találjon bennünket készületlenül. Talán egy kissé fanyarul fogják értelmezni azt, amit mondok: Romániának egy igen biztató precedense van arra vonatkozólag, hogy ismét tertius gaudens legyen. Ez az, amit önnel közölhetek.

Czernin gróf Bukarestben.

Bukarest, július 25. Czernin gróf bukaresti osztrák-magyar követ tegnapelőtt este Bukarestbe érkezett igen fontos misszióval. Ezzel van összefüggésben az, hogy Czernin gróf ischli audienciája után nem ment hosszabb szabadságra, mint tervezve volt, hanem visszatért a román fővárosba. Czernin gróftól azzal biztatták meg, hogy a román kormánytól a most meginduló kámpányban a monarchia speciális kívánságot képviselje.

Az izgalmak napja Debreczenben

Szombaton délután hat óráig... Ezt az időpontot tüzte ki a válasz óráinak terminusául a monarchia nagyszerűen energikus jegyzékében Szerbiának.

Ezekben a pillanatokban, amikor ezeket a sorokat rójuk, a krónikás is annak az izgalomnak a lelki szenzációit éli, amely az egész monarchiában, sőt a kettős birodalom határain is messze túl, az emberek lelkét eltölti.

A ma adja tehát a monarchia és Szerbia konfliktusának kritikus napját. Rátesszük a keziünket ennek a városnak a szívére és millióid kicsinyítésben megkapjuk az izgalmak változatának azt a liktetését, ami az egész monarchián átreszket.

Mint az elektromos feszültség a szikrákat, úgy pattantotta a mai nap az izgalmasabbnál-izgalmasabb híreket Debreczen utcáin. Az álmos város nem bírt az izgatottságával. Valami komoly s fojtott forrósággal telített levegő ült rá a lelkekre és bilincselte le egy gondolat vasoszlopához minden gondolatot: hogy megadja-e Szerbia az elégtételt vagy nem?

A kávéházak és klubhelyiségek ilyenkor az események híreinek a szeizmográfjai. — Csak hogy ma nem bizonyultak megbízható műszereknek. Nem bírták megvárni a nagy esemény földrengését, örült kilendülésekkel reagáltak minden hírre.

Déli egy órakor még csak találgattak. — Szerbia nem fogja teljesíteni a feltételeket a monarchia bevonul Belgrádba és ekkor közbelépnek a nagyhatalmak a béke megteremtésére. Mások kényszerült optimizmussal biztosra vették az elégtételt.

Jön egy ur. Egy házban lakik egy katonatiszti családdal. Az illető tiszt felesége egész nap hevesen sírt. Bizonyára rendeletet kapott a férje a harctérre indulásra.

A délutáni órák soha nem tapasztalt izgalmakat termeltek. Mint a legvadabb sirokkó, úgy tépte a közönség idegeit a bizonytalanság. Délután megérkezett Debreczenbe a hír, hogy az orosz hivatalos lap amaz elterjedt közleménye, hogy Oroszország nem marad semleges, csak egy orosz félhivatalos lap kombinációja és Oroszország igenis semleges fog maradni.

Később végigviharzik a városban az idegtépő hír, hogy Szerbia elutasította a választ. Most újabb szenzáció hoz egy ur. Az éjjel a 61. és 39. gyalogezred debreceni zászlóaljai elvitték. Csakugyan tiszteket nem látni az utcákon.

A kávéházon végigfut egy hír. Egy debreceni kereskedőt, akit nyolc évvel ezelőtt soroztak be, most behívták kiképzésre. Vanak hírek, amelyek már több behívóról is tudnak.

A Piac-utca egy megbomlott tüntetés képét mutatja a távolból szemlélőnek. Ha két ember megáll beszélgetni, izgatott csoport keletkezik körötte. A csoportok képződnek, mint a forgó szelek, azután tovább sodródnak, mint a hullámok. Minden hírt feszült izgalommal kap el minden fül és remegő ajkak adnak tovább. Délután 6 óra felé az izgalom tetőpontjára hágott. A Debreceni Független Ujság telefonja szünet nélkül berregett. Debreczenből és Hajdumegyéből megszámlálhatatlan kérdezősködő fordult hozzánk.

A kávéházban egyszerre felugranak az

emberek, az utcán leirhatatlan izgalommal megállnak, — az óra a hatos számra ugrott.

— Hat óra!

Egy pillanatra mindenkinek hevesen megdobog a szíve. Ebben a percben dőlt el, hogy a háború vihara száguld-e keresztül Európán, vagy pedig a béke napja emelkedik a horizontra.

Egyszerre hevesen berregni kezd a szerkesztőségi telefon.

— Wien! — süvölt a bécsi központból a tudósítónk s a következő percben itt a világszenzációs hír:

— Szerbia elfogadta a monarchia feltételeit!

Fél hét órakor már az utcán van a Debreceni Független Ujság rendkívüli kiadása, a mely az első híreket a következő sorokban adta közre:

Nem lesz háború!

A szerb kormány teljesíti a monarchia feltételeit.

Bécs, július 25. Ma délután hat órakor kapta meg Berchtold gróf külügyminiszter a szerb kormány válaszigyzékét.

A jegyzék szövege még nem ismeretes, de a félhivatalos „Samouprava“-ban közzétett kormány-kommüniké jelzi, hogy a szerb kormány teljesíti a monarchia feltételeit.

A Samouprava jelentése úgy szól, hogy a szerb kormány köteletségének tartotta, hogy fentartsa Ausztria-Magyarországgal a jó viszonyt és mint kulturnemzet, maga is rajta van, hogy a szomszéd állam területén elkövetett gonosztevéket szerzői elvegyék büntetésüket.

Eppen ezért a szerb kormány elfogadja az osztrák-magyar monarchia jegyzékét.

A béke híre lázas örömmel töltötte el az embereket, de sok helyütt kiábrándulást keltett. Akik lelkesültek a háborúért, azok nem biznak a békében és azt vitatják, hogy az általános rossz helyzet csak abban az esetben fordulhat jóra, ha végre jön a háború.

Nyolc óra körül ismét heves izgalommal fut az emberek idegein keresztül egy új hír, mely valósággal konsternálta a várost. Azt a hírt kolportálják, hogy Oroszország nyíltan Szerbia mellé állott és ezzel kiütött a háború.

Csakhamar megkaptuk a megerősítő telefonjelenést Budapestről, melyet a szerkesztőségünk plakatirozott. Negyed óra alatt végigfutott a városban a hír, hogy a monarchia követe elhagyta Belgrádot s erre az örömmek és a lelkesedésnek olyan vihara szántott végig Debreczen utcáin, amilyenre példa is alig van. Valami csodálatos változatait tapasztaltuk a tömegek hangulatainak. Amilyen örömmel fogadták a békés elintézés híret, — melyet a „Magyar Távirati Iroda“ adott ki — százszor olyan lelkesedést keltett a háború híre.

— Háború! Háború!

Ettől a szótól visszhangzott a város. Este nagy tömeg gyűlt össze a Piac-utcán s különösen a Hungária-kávéház előtt tört ki elemmentáris erővel a tüntetés. A több százra növekedett tömeg telkesen éltenezte a hadsereget és forrón tüntetett a háború mellett. A zenekar rázendített a Rákóczy-indulóra, majd a Prinz Eugén marsra s a muzsika utolsó akkordjai belevesztek a zugó éljenzésbe és tapsba. Ezután meghatóan nagyszerű jelenet következett. A zenekar rázendített a Hymuszra s a kávéház egész közönsége, a közös-

Kézimunkák és hozzávaló anyagok KRAUSZ GYULA KÉZIMUNKÁÜZLETÉBEN KOSSUTH-U. 3.

és a honvéd-tisztek s a civil publikum felállva énekelte a zenekarral a magyar nemzet imádját.

Felfüggesztették a munkaszünetet.

A kereskedelemügyi miniszter Kovács József polgármesterhez a következő táviratot küldte ma délután öt órakor: 57397.

Város közönségének Debrecen.

Törvényesen biztosított jogomnál fogva a folyó évi július hó 26-ra eső vasárnapra, s az azt követő hétfői nap reggeli óráira a törvényes munkaszünetet az 1891. XIII. t.-c. hatálya alá tartozó mindennemű munkára és üzemre nézve felfüggesztem. Intézkedésem tartalmát közölje a hatósága alá tartozó rendészeti és iparhatóságokkal, valamint a közönséggel.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

A polgármester helyettese, Körner Adolf főjegyző közölte a táviratot a rendőrséggel, mint iparhatósággal, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A tisztviselők szabadsága.

Megemlékeztünk arról, hogy a helygminiszter elrendelte, hogy az összes közigazgatási tisztviselőket, akik szabadságon vannak, rendelék vissza.

E távirati rendeletre ma a polgármestert helyettesítő Körner Adolf főjegyző a következő fölhívást bocsátotta ki a tisztikarhoz és hivatalfőnökökhöz:

Debrecen, s. kir. város polgármesterétől 2401—1914. eln. szám.

Felhívás.

A helygminiszter által táviratilag utasítottam, hogy a szabadságon lévő összes tisztviselőket haladéktalanul hívjam össze.

Ennélfogva értesítem, hogy a városi tisztviselők további intézkedésre szabadságra nem mehetnek, továbbá fölhívom az összes hivatalfőnököket, hogy a már szabadságon lévő összes tisztviselőik nevét és tartózkodási helyét hozzám azonnal jelentésük he.

Debrecen, 1914. július 25.

Körner Adolf,
h.-polgármester, főjegyző.

A szabadságon lévő állami tisztviselőkre vonatkozóan ugyanilyen rendelkezéseket tettek a minisztériumok is.

Elrendelik a kivételes állapotot

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap este a nemzeti munkapárt klubhelyiségében a következő kijelentést tette:

— Ha azt fogja kívánni a helyzet, — szölt — fölhatalmazást kérek a képviselőháztól a kivételes állapotról rendelkező törvény életbeléptetésére.

E törvény szerint joga van a kormánynak minden törvényhatósági vagy képviselőtestületi határozatot hivatalból megsemmisíteni, ha az a hadvezetőségnek ellene céloz és a közbiztonságot fenyegeti. Korlátozni vagy akár egészen be lehet szüntetni minden olyan eszköz tartását, használatát és kereskedelmi forgalomba hozatalát, amely a hadvezetés érdekeinek árt, vagy azokat veszélyezteti. A kormánynak jogában van, hogy ha annak veszedelme fenyegeti, hogy egyes élelmiszerek ára a legénység bevonulásával aránytalanul vagy indokolatlanul felszökknék, elrendeli, hogy a közigazgatási hatóságok a legszükségesebb élelmiszerek maximális árát állapítsák meg. A nemzetközi egyezmény korlátai közt ellenőrzésnek vethetők alá a posta-, távirat- és telefonintézmények. A gyülekezési

és egyesületi jog korlátozható, esetleg teljesen felfüggeszthető.

A minisztérium elrendeli, hogy időszakos lapokat és más sajtótermékeket még elküldésük előtt be kell mutatni a királyi ügyészségnek, esetleg a rendőrségnek, valamint azt is, hogy az expedálás adott esetben csak bizonyos idővel a köteles példány benyújtása után történhessék meg. A sajtótermékek elküldése megtiltható, ha bennük a hadvezetőség érdekeit veszélyeztető, vagy fenyegetőt lehet találni. Továbbá egyes nyomtatványok teljesen eltilthatók a megjelenéstől. A külföldi sajtótermékeket ellenőrzés alá lehet venni, esetleg az országba való bevezetésüket és terjesztésüket megakadályozni.

A minisztériumnak jogában van, hogy a büntetendő cselekményeket, amelyek a hadvezetés érdekeit érintik és amelyek egyébként az esküdtszék hatáskörébe tartoznak, a királyi törvényszékek hatáskörébe utasítsa. Ahol szükséges, fel lehet függeszteni az esküdtszék tevékenységét és gyorsított büntető eljárást lehet elrendelni. Minden, a háborús időszak alatt elkövetett kémkedési és hasonló büncselekmény szigorubb büntetés alá esik.

Rendkívüli büntetések sújtják azokat, akik a hadvezetés megnehezítésére vagy meggyújtására munkásokat a közös munka megszüntetésére vagy munkaadókát a munkások kizárására bírják. Hasonlóképpen szigorubb büntetések várnak azokra, akik összebeszéléssel a munka megkezdését vagy folytatását megakadályozzák. Aki a fegyveres erő vagy a csendőrség tagjait katonai büncselekményre csábítja, vagy annak elkövetésében támogatja, öt évi börtönnel büntetendő. Hasonló súlyos büntetéssel sújtandók azok a hivatalos személyek, akik hivatali kötelességüknek teljesítését katonai teljesítményeik dolgában megtagadják, vagy szándékosan elmulasztják. Végül felhatalmazza a törvény a minisztériumot, összes tagjainak felelőssége mellett, hogy a hadszükségletekre szükséges összegeket addig, míg ez a törvényhozás útján megtörténik, előlegezze és a szükséges hitelműveleteket végrehajtsa.

Mi következik?

Bécs, július 25. Jól értesült információ szerint a jelenlegi állapot még nem hadiállapot, csak a diplomáciai viszony megszakítása.

A mi részünkről semmi további diplomáciai lépések nem történnek. Ausztria-Magyarországban most katonás készülődések folynak. Ha e készülődések közben Szerbia meggondolja magát és a monarkia követelését teljesíteni, meg kellene fizetnie e készülődések költségeit.

„A hadsereg nagyszerű”.

A nemzeti munkapárti klubhelyiségben ma este Hazai Samu báró a képviselők kérdéseire a következőket mondta:

— A hadsereg nagyszerű! — Minden eshetőségre készen van. Ugyebár, föltételezni sem lehet, hogy akciót kezdünk, anélkül, hogy annak minden részletét előre meg nem fontoltuk, ki ne dolgoztuk volna. Nyugodtan nézhetünk a válság további fejleményei elé. Remélem, nem kerül háborúra a sor, de nincs okunk az aggodalomra akkor sem, ha mégis belekényszerítenek.

Kijelentése végén zajosan megéljeneztek a minisztert.

Giessl báró a szerb jegyzék átadásáról.

Zimony, július 25. Amikor Giessl Vladimir báró altábornagyot, a monarkia belgrádi követét a magyar újságírók megkérdezték a jegyzék tartalma felől, azt válaszolta, hogy amikor Pasics neki a válaszigyzéket fölhoz-

ta, csak az első három-négy sort olvasta el, de már is látta, hogy a válasz nem kielégítő. Ha elolvasta volna az egész nyilatkozatot, akkor este hat órakor nem tudott volna jelentést tenni a kormánynak, olyan kacskaringósan van megszerkesztve a válasz.

12,987 választóia lesz Debreczennek

Elkészültek a névjegyzék-tervezetek

Az összeíró küldöttségek tegnap este fejezték be munkásságukat, amelynek eredményéről ma érkezett be az utolsó jelentés a központi választmányhoz. A névjegyzék-tervezetek adatainak összesítése szerint a választók száma 3764-gyel növekedik, akik közül az 1913. évi XIV. törvénycikk alapján nyertek választójogot 3931 választó. Az összes választók száma 12,897 lesz 1915-re az ide 9133-mal szemben.

Az egyes kerületekben a választók száma így oszlik meg:

I. választókerület.

Mezőségi körzet: Régi jogu választó 1072 új választó 202, összesen 1274.

Csapó-utcai körzet: Régi jogu választó 1069, új választó 637, összesen 1706.

Péterfia-utcai körzet: Régi jogu választó 1298, új választó 468, összesen 1766.

Összesen van a három körzetben: Régi jogu választó 3439, új választó 1307, összesen 4746.

II. választókerület.

Hatvan-utcai körzet: Régi jogu választó 921, új választó 436, összesen 1357.

Piac-utcai körzet: Régi jogu választó 1735, új választó 893, összesen 2628.

A két körzetben van összesen: Régi jogu választó 2656, új választó 1329, összesen 3985.

III. választókerület.

Varga-utcai körzetben: Régi jogu választó 1711, új választó 509, összesen 2220.

Kossuth-utcai körzetben: Régi jogu választó 1160, új választó 786, összesen 1946.

A két körzetben van összesen: Régi jogu választó 2871, új választó 1295, összesen 4166.

A három kerület összesítése szerint van az I. kerületben régi jogu választó 3439, új választó 1307, összesen 4746.

II. kerületben régi jogu választó 2656, új választó 1329, összesen 3985.

III. kerületben régi jogu választó 2871, új választó 1295, összesen 4166.

A három kerületben van tehát összesen régi jogu választó 8966, új választó 3931, összesen 12,897.

A választó száma tehát az előző évi számmal összehasonlítva a következő emelkedést mutatja:

Kerület.	1913	1914	1915
I. kerület:	2349	2550	4746
II. kerület:	3020	3346	3985
III. kerület:	3101	3237	4166
Összesen:	8470	9133	12897

Az összeíró küldöttségek által most szerkesztett névjegyzék-tervezetet a központi választmány vizsgálja át s azokon még lényeges változtatásokat tehet. — A vizsgálat eredményéhez képest a központi választmány az ideiglenes névjegyzékeket szeptember hó 10-ikéig köteles összeállítani, s a felszólalások és észrevételek megtétele végett szeptember 10-től október hó 10-éig fogja közszemlére kitenni.

Fióközlet: Arany János-utca 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióközlet 732. Főüzlet 11-57.

Iskolai értesítők

V.

A debreceni nyilvános polgári fiúiskola.

Nyolcadik évébe lépett az elmúlt iskolai évben a debreceni nyilvános polgári fiúiskola, amelynek ez idejéig Székely Simon igazgató tette közzé.

Az értesítő első oldalain Székely Simon igazgató a polgári iskolának a múlt évben megszavazott 3000 korona évi városi segélyéről emlékezik meg, hálás köszönetet mondván Debrecen város közgyűlésének, amely a mostoha bánásmóddhoz szokott iskolatípust, polgári iskolát, oly meleg szeretettel karolta fel. Végül citálja az igazgató Scherer Gyula miniszteri iskolalátogatónak a polgári iskoláról mondott s jegyzőkönyvbe foglalt következő szavait:

„Azon őszinte véleményének ad kifejezést, hogy az iskola jól van megalapozva, fejlődésképes, fejlesztésre érdemes és jó vezetőzekben van, miért is úgy a városnak, valamint az államnak és elsősorban utóbbi jelenlevő képviselőjének: a nagyságos kir. tanfelügyelő urnak erkölcsi és anyagi támogatásába a legmelegebben ajánlja”.

Ezután „A gyermek nevelésének tényezőiről” címen tanulmányt közöl az értesítő Lőw József tanár tollából, melyet Lőw József az iskolában tartott szülői értekezleten olvasott fel. Az okos értekezés a szülők kötelességeit és feladatát vázolja az iskolai neveléssel kapcsolatban.

Az igazgató ezután beszámol az 1913-1914. tanév eseményeiről. Kiemeli a múlt tanévben meghonosított „Szülői értekezletek”-et. A várostól kapott 3000 korona évi segély feijében az igazgatóság öt ingyenes és öt féltandijmentes helyet létesített, amelyeknek betöltése a városi tanács jogkörébe tartozik. Melegen üdvözlözi az értesítő Debrecen és Hajdumegye új tanfelügyelőjét, Hajdu Ferencet, akiben kiváló vezetőt nyert Debrecen és a vármegye tanügye. Ismerteti még a beszámoló az iskolai innepélyeket, a kirándulásokat. Az értesítő megemlékezik arról az igen helyes elhatározásról, hogy a polgári iskola a jövő tanévtől kezdve a német nyelvet is felvette a tantárgyai közé. Új tantárgyként fog szerepelni a negyedik osztályban az egészségügy és a könyvtartás. Rendkívüli tantárgyul a gyorsírás is tanította az iskola.

Az iskola növendékeinek létszáma azt bizonyítja, hogy a polgári iskola közszükséglet Debrecenben. A múlt évben ugyanis négy osztályban 163 növendéke volt az intézetnek.

Az osztályokat kitűnő eredménnyel végezték a következő tanulók: Mezössy Béla, Stern Gábor, Bernfeld Miklós, Heimovits Sándor, Klein Ernő, London Dezső, Berkovits Hermann, Csösz László, Klein Ferenc és Lusztig László.

Megemlítjük még, hogy az iskolában önképző-kör is működött.

A statisztikai adatok szerint a tanulók között ref. volt 39, izr. 92, róm. kat. 21, gör. kat. 3, ág. ev. 1.

Aki friss és egészséges akar maradni, igyék naponta reggelizés előtt egy pohár természetes Ferencz József-keserűvizet. Ez gyorsan rendbehozza a sok ételtől meg italtól megterhelte gyomrot és beleket, tisztítja a vért, rendkívül fokozza az anyagcserét, s megóv sok, súlyos kimeneteli betegségtől. A bécsi-wiedeni országos közpórház főorvosainak egyező tapasztalatai szerint a Ferencz József-víz nemcsak tökéletes és oldó és hajtó szer, hanem az a kellemes tulajdonsága is meg van neki, hogy még mérsékelt adagokban is biztos eredményt idéz elő, a nélkül, hogy a legcsékélyebb kellemetlen mellékhatással járna. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerüzletben.

Mi az a Narodna Odbrana?

*

Ezzel a furcsa névvel, amit magyar ember csak a nyelvkitörés kockázatával tud kimondani, a szerajevói tragédia óta minden nap találkozunk az olvasó az újságokban. A szerb hivatalos körök úgy mutatják be, mint ártatlan dalár-egyesületet, mely koncerteket rendez s ebben merül ki a munkája. Mivel azonban bizonyos, hogy a nevezetes egyesület csak mellékesen foglalkozik koncertekkel s első sorban bombadobásokat rendez, nem lesz fölösleges igazi rendeltetéssel megismerkedni a hírhedt „kulturintézmény”-nek. Annál inkább nem, mert hiteles értesüléseink szerint igen sok tagja van a délmagyarországi szerbek közt is.

Az egyesület szerb címének szószerinti magyar fordítása: *Nemzeti védelem.* (Az odbrana szót obranának is írják). Eredetileg arra alakult, hogy török uralom alatt álló szerb fajtestvérek érdekében dolgozzék. A cél nem annyira védekezés volt, mint inkább támadás. *Az egyesület ugyanis a komitácsi-ban-dákat szervezte, látta el fegyverrel, bombával, löszrel és amikor lehetett, pénzzel is.* Igazgató-titkára most tényleg *Priszevic Milán,* gyalogsági őrnagy, volt közöshadsergebeli főhadnagy.

Különös jelentőségre az annexiók krízis, de főleg a balkáni háborúra való készülődés óta emelkedett s mióta kiterjesztette működési körét Bosznia-Hercegovinára, Dalmáciára, Horvát-Szlavonországra és Magyarországra egyébként, déli szerblakta vidékére is. Anyagi eszközeit a vagyonos szerbség köréből igyekezett megszerezni s bizony sokkal több pénzt kapott a magyarországi és bosnyák szerbek-től, mint magától Szerbiától. Az egyesület és a Szokol nevű délszláv tornaegyesületek között szoros kapcsolat van.

Mert bár ez a kapcsolat semmi külső szervezeti intézkedésben nem nyilvánul meg, kétségtelen, hogy Szokol-egyesületek vezetői és pártfogói buzgó katonái voltak a Narodna Odbrana-nak is. E szervezetekbe bizakodva viselkedett és viselkedik velünk szemben oly kihívó szemtelenséggel sok belgrádi cirill betűs újság, e szervezetek adták meg a bátorságot nálunk sok megvadult szerbnek a lázadó kitérőkre, ezek mozgatnak nálunk minden állam- és dinasztiaellenes délszláv mozgalmat. Számos támpont mutatkozik annak föltételezésére, hogy több délvideki, főleg szerbségi meg bosnyák város és község vezetőségében is vannak eszközei a belgrádi Narodna Odbrának.

A szerb kormányának az egyesülethez való viszonyát hitelesen megállapítani alig lehetséges. Ugy Szerbiában, mint Bulgáriában és Görögországban már hosszabb idő óta meghonosult gyakorlat az, hogy a komitácsi-ban-dák szervezésére és főtartására ad ugyan pénzt és egyéb dolgot a kormány, de ez titkos alapokból történik és sehol sem számoltatik el. Viszont azonban bajos eltagadni a felelős körökkel való bizalmas összeköttetését, amikor elnöke egy tábornok, igazgató-titkára pedig egy őrnagy, legbuzgóbb propagandistái papok, tanárok, tanítók, miniszteri

tisztviselők, egyszóval a kormány szolgálatában álló közegek.

A Narodna Odbrana nem annyira katonai, mint inkább politikai szervezet. Tehát nemcsak gyilkosságok, fegyveres támadások, terrorisztikus föllépések szervezése a föladata, hanem politikai és társadalmi zavarok szítása is, főleg nálunk. Mert a szerb álmódzók szerint még csak a kettős monarchiában vannak leigázott szerbek és a kettős monarchia ellen is olyan eszközökkel kell dolgozni, mint Törökország ellen. Előbb Bulgáriával és Görögországgal fogott össze a szerb odbradinizmus Törökország ellen. Most Románia fogja segíteni Szerbia szóban levő, ha akarom hivatalos, ha akarom társadalmi akcióját a kettős monarchia belső erőinek megőrlésében. Az előbbi munkára is kellett pár évtized, a mostani sem sikerül mindjárt, de egy pár évtized mulva bizonyosan. Ez a hit fanatikus erővel él a szerbek nagy részében, különösen az iskolai fiatalságban, amely a legfogékonyabb lélekkel falja a betűt s amelyre legközvetlenebbül hatnak az odbranista tanítók, tanárok és politikusok.

Tévedés volna azt hinni, hogy a Narodna Odbrana csak addig hat, amíg közegei elérnek. A fölizgatott délszláv aspirációk fanatikusai között nem is láttak soha odbranistát, mégis ráeszküsznek a Narodna Odbranára. A közhit az, hogy okos óvatosságból ez az egyesület csak titokban dolgozik, de az élen ott van a Karagyorgyevicsék koronás családja, az immár nagynak, hatalmasnak képzelt Szerbia összes népével, kormányával, hadsergével együtt.

Véres merénylet az utcán

A lövöldöző sirásó

Szabó György 45 éves sirásó három év óta vadházasságban élt Pálfi Istvánné 29 éves asszonnyal. Szabó részeges természetű, keresményét elitta, sőt az asszonytól csikart ki pénzt pálinkára. Pálfiné egy ideig segélyezte a sirásót, aki ha nem kapott pénzt, megverte vadházastársát. E nő 3-án az asszony megunt az örökös civódást s elköltözött a Késes-utca 70. számú házba.

A sirásó utána ment Pálfinének s követelte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban elutasító választ adott, mire az ember az utcán megverte Pálfi Istvánnét, akit megfenyegetett:

— Megállj, amiért elhagytál, nem soká fogsz élni!

Pálfiné nem sokat törődött a fenyegető szavakkal. Ma reggel nyolc órakor Boldogfalva-utca sarkán már várta a sirásó, aki hirtelen elébe toppant az asszonynak:

— Na most leszámolok veled! — kiáltotta Szabó György. A következő pillanatban előrántotta kilenc milliméteres forgópisztolyát s rászegezte az asszonyra. A takarítónő rávetette magát a sirásóra, megragadta annak kezében a fegyvert és ki akarta azt csavarni.

Szabó ellökte magától Pálfinét, aki ekkor futással próbált menekülni. Az ember célbavette az asszonyt s két lövést tett uána. Mind a két golyó talált; az egyik a takarítónő kezefejét és balkarját érte, a másik lövedék pedig az arra elhaladó Páva Sándor tíz éves fiu combjába furódott. A fegyverdörrenésre és a sebesültek jajgatására összehűfottak az emberek s többen segítségére siettek az áldozatoknak. Értesítették a 22-ös számú rendőrt, aki az utcasarkon álló sirásót elfogta, majd a mentőkért telefonált. Pár perc alatt kivonultak a mentők s az asszonyt és a gyermeket könnyebb természetű sebeikkel bevitték a kórházba.

Szabó Györgyöt a rendőr bekísérte a főkapitányságra, ahol az ügyeletes tisztviselő nyomban kihallgatta. A merénylő beismerte tettét; kijelentette, hogy nem akarta Páva Sándort lelőni, az asszonyra irányozta a lövéseket, amelyek egyike célt tévesztett. Kihallgatás után Szabó Györgyöt előzetes le-tartóztatásba helyezték.

URANUS

Korona-Passagó Telefon 3-28.

Vasárnap július hó 26-án

Verne Gyula halhatatlan regénye

Grant kapitány gyermekei.

Fantasztikus regény 7 részben. E műfilm lázba ejti s varázserővel ragadja magával a fe nőtteket is, akiknek legszebb ifjúkori emléket idézi fel a fantáziának ezen pazar csapongása.

STARNBERGI TÓ.

Csodás természeti szépségek.

Előadások kezdete: Vasárnap délután 3-tól 7-ig félhelyárakkal 7 órától leszállított hely árakkal.

Kérem! Tekintettel arra, hogy e műfilm egy teljes előadást tölt be, kérek a n. közönség, hogy az előadás kezdetéhez megjelenni sziveskedjenek.

Pálfi Istvánnét és Pávai Sándort a rendőrség szintén kihallgatta. A sirásos áldozatainak állapota nem súlyos.

Házasságtörés hivatalból

Jaj, azok az orvosszakértők.

Ha nem szörnyen komoly és szaktudományi közlöny, az „Ügyvédek Lapja” írta, talán el sem hinnék azt a nem mindennapi válopört, amely az említett újság szerint Kolozsváron játszódott le s komikus torzításban adja képét annak, hogy hová fogulhat el az orvosszakértői bölcsesség.

Amint az ügyvédek lapja írja, egy fiatalasszony keresetét indított férje ellen, házasságuk érvénytelenítése iránt a címen, mert... hogy is mondjuk csak... a férj rossz férj volt, rossz, hanyag és kötelesség nem teljesítő. Az első bíróság a kereset elintézésére orvosszakértőket hívott segítségül, akik azzal a megállapítással lepték meg a bíróságot, hogy a panaszos asszonyka voltaképpen nem is asszony, hanem leány, miután azonban „felperes” minden felelősséget férjére háritott, noha a szakértők azt is konstatálták, hogy az ő abnormis testalkata oka a névleges házasságnak, a férjet is szakértői vizsgálatnak vetették alá s a vizsgálat egészen gyakorlati, empirikus jellegű volt és a férj teljes rehabilitálásával végződött. Az alperesnek orvosszakértők jelenlétében kellett bizonyosságot tennie arról, amit a költők ugy neveznek, hogy... ha férfi vagy, légy férfi s ne hitvány, gyöngébáb s amit viszont a felperes kétségbe vont. A bizonyítási eljárás sikere... hogy is mondjuk... többszörös volt, az alperes ismételt bizonyított s erre következett az igazi bohózat fordulat, hogy a bizonyítási eljárás alapján elutasított asszony most már házasságtörés címén kérte a házasság felbontását.

A bíróság ennek a kérelemnek helyt adott s megállapítván, hogy a férj szándékos erkölcsatlenséget követett el — habár orvosszakértői utasítására is a „megvizsgálás” során, a házassági kötelesség megsértését konstatálta, amit kivált az támogatott, hogy a „bizonyítási eljárás” többszörös volt.

Közbeszólt azonban a kolozsvári kir. tábla, amely megváltoztatta az ítéletet s ismét elutasította szegény felperest, kimondván, hogy ami az orvosszakértői eljárás során — ha többször is — megtörtént, az nem képezi a házastársi kötelesség szándékos, súlyos megsértését. Am az utolsó szó a Kuriáé volt, ahol győzött az asszony s mindkét alsóbírói ítélet megváltoztatásával kimondatott az ágytól és asztaltól való elválásztás, — azon bölcs indokolással, hogy a férj, — ha orvosszakértői utasítására is, — de a különleges tartama alatt többszörös házasságtörést követett el a „bizonyítás” során s ez bontó oknak tekintendő.

Igy írja ezt — nem a Fidibusz, vagy a Kis Éleclap, hanem az Ügyvédek Lapja 28-ik száma, amely a legfranciább bohózatokba is beillő jogesetről számol be.

Minden háziasszony

teljes meggyőződéssel mondja:

nincs kávé :Franck: nélkül és azért ajánlják csak a „Valódi” :Franck:-ot a „kávédaráló” gyárjeggyel.

Mag. em. 140/86117

Crêpe-selyem

métere K 3 35-től minden színben és minőségben. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk.

G. Henneberg, a német császárnő udvori szállítója, Zürich.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 26-án prédikálni fognak: a Nagytemplomban Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Kolozsváry Mihály s.-lelkész, 11 órakor Kovács János vallásoktató-lelkész, délután Farkas János s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Dicsőfi József, délután Demeter Gyula s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Demeter Gyula s.-lelkész, délután Balogh Béla s.-lelkész, az ispotályi templomban Kovács János vallásoktató-lelkész, délután Polgár Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár.

Az ágostai hitvallásu evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas János ref. s.-lelkész fog prédikálni.

— **A tiszántúli református egyházi értekezlet** az új alapszabályok értelmében a tisztikart, egyhangú választás folytán a következőképen alakította meg: Lelkeszi elnök, alapszabály szerint, mindig az egyházkerület püspöke lévén, ez idő szerint: dr. Baltazár Dezső. Világi elnök 1914-re: Gulácsi István alispán, Lelkeszi alelnök: Széll Kálmán. Világi alelnök: Domahidy Elemér. Jegyzők: D. Erdős József és Soltész Elemér. Pénztárnok: Csiky Lajos. A nagyválasztmány női, lelkészi és világi tagjait pedig 14 központi jelentőségű helyre való tekintettel választotta meg. Debreczenből: Degenfeld József gróf, Dicsőfi József, Fráter Erzsébet a tagjai a nagyválasztmánynak.

— **Károly Albrecht Brassóban.** Brassóból táviratozzák: Károly Albrecht királyi herceg, Károly István királyi herceg fia, augusztus elején a Brassóban állomásozó 2. gyalogezredhez vonul be. A királyi herceg részt vesz az ezred nagygyakorlatain is és az ezredhez való beosztásának célja az, hogy el-sajátítsa a gyalogsági tiszt teendőit.

— **A pétervári sztrájk.** Pétervárról táviratozzák: A sztrájkmozgalom csökkenőben van. A legtöbb gyár, nyomda és kisebb üzem azonban még ma sem dolgozik. Több gyárban az üzemet a gyárvezetőség beszüntette. A közúti vasút forgalma a külvárosok kivételével ismét helyreállt. Tegnap a Staraja Derevnje külvárosban a sztrájkoló és a rendőrség között véres összeütközések voltak. A rendőrök több lövést tettek a sztrájkolókra, akik kövel dobálták meg a rendőröket és több re rálóttek. Több munkás megsérült. A schlüsselburgi városrészben tegnap a munkások két vendéglőt leromboltak. A rendőrség beavatkozott. Több tüntető megsérült. Az éjjel a városon kívül munkásgyűlés volt, amelyen 8000—10,000 munkás vett részt.

— **Iskolásgyermek vonata.** A Máv. debreczeni üzletvezetősége szeptembertől kezdve helyet ujtást hoz be a vonatknál. „Iskolás gyermekek” feliratu vasuti kocsiakat fog alkalmazni azon vonatknál, amelyekben iskolás gyermekek naponta utaznak az iskolába és vissza. A tanulók részére II. és III. szakaszt tartanak fenn s más utasoktól elkülönítve, azokban helyezik el őket, külön a fiukat, külön a leányokat.

— **Dinamit a pancsovai színházban.** Pancsováról táviratozzák: Oriási szenzációt kellett a városban az a hír, hogy egy szerb kémét tett áratalmatlanná az itteni rendőrség, aki dinamitos merényletet tervezett. A pancsovai színházban a karzaton foglalt helyet a gyanus ember, akire a rendőrség figyelmessé lett. Még ott a színházban letartóztatták. Az ülése alatt egy ládat rejtett el, amely dinamittal volt tele.

— **Megszűntett postahivatal.** A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara közöli, hogy a nagyváradai távirda- és postagazgatóság a szabolicsvármegyei Piricse községben működött postahivatalt ez évi július 18-án ideiglenesen megszüntette, továbbá e postahivatal kézbesítő kerületébe tartozó Piricse, Nyirpilis községeket, valamint a közigazgatásilag Nyirpilis községhez tartozó Csáky, Figuly, Jónás, Keresztszeghy, Új tanyákat, továbbá a közigazgatásilag Piricse községhez tartozó Grünhut, Jó, József, Kacsavár, Ó-tanya, Rózsáliget és Várás tanyákat ideiglenesen a nyirbátori posta- és táviradahivatal postai kézbesítő körébe osztotta be.

— **Szabóiparosok továbbképző szaktanfolyama.** A debreceni állami fémipari szakiskolában augusztus első napjaiban nyílik meg a szabóiparosok részére a továbbképző tanfolyam, mely teljesen díjmentes. A tanfolyamon az előadói tisztet Antal Vince budapesti szabóipari szaktanító látja el. Az előadások a jelentkezések szerint, amennyiben legalább is 15—20 jelentkező lenne, augusztus hó 4—6-án vennék kezdetüket. Jelentkezni a szakiskola igazgatóságánál lehet naponta délelőtt 10 órától 12 óráig. Akik már bejelentették részvételüket, nem kötelesek jelentkezni, azokat a tanfolyam megkezdésének pontos idejéről az igazgatóság értesíti. Jelentkezni írásban is lehet. A tanfolyam két-három hétre tervezetik.

— **A vagyon miatt.** Hajdusámsoni tudósítónk jelenti: Móricz János 36 éves gazdálkodó vagyoni kérdés miatt összeszólalkozott a feleségével, Oláh Borbálával. A férj dühében nekiesett az asszonynak s egy karóval egy megverte, hogy feleségének keze és lába eltört, azonkívül agyrázkódást szenvedett. A súlyosan megsérült asszonyt orvoshoz vitték, a brutális férjet pedig a csendőroknél feljelentették.

— **Házasságok.** Az elmúlt héten a debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következő jegyespárok jelentkeztek kihirdetés végett: Gerhárd Filep—Szalai Erzsébet, Barca János—Szebeni Zsuzsánna, Kovács István—Melegh Irma, Király István—Kenéz Viola, Proper Salamon—Friedlaender Szeréna, Karika István—Szekeres Zsuzsánna, Fischbein Sándor—Gál Mariska, Reiner Ferdinánd—Boldog Zsuzsánna, Kovács Bertalan—Bakóci Mária, Gyurka Sándor—Bártfai Jolán, Klein Simon—Rosenmann Szeréna, Szakács István—Szilágyi Zsuzsánna, Kozma György—Gulyás Eszter, Koppermann Gusztáv—Dobrosi Mária, Bagó Gyula—Cinciri Vilma, Szotyori Nagy Sándor dr.—Megyeri Erzsébet.

Házasságot kötöttek: Nagy Ferenc—Cibere Ágnes, Szücs János—Bucsi Juliánna, Kececsei Imre—Kozák Klára, Ferenci János—Fábián Lidia, Gócz Lajos—Nagy Szeréna, Molnár Lajos—Tóth Mária, Hanner Gyula—Balogh Ilona.

— **Pusztító vihar.** Magyaróvárról jelentik: A tegnapi vihar Nyulas községben ledöntötte a templom tornyát. A faszindelyes házak tetejét a táviró-oszlopokra dobta. Sok helyütt felgyújtotta a termést a lecsapó villám.

Butorvevők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Piac-utca 83 szám alatt a Lovász-féle házban modern butorraktárt nyitottam. Raktáron tartok mindenféle butorokat, diványokat, sodronyokat, madracokat. A legolcsóbb árak. Kérem egy próbavásárlással meggyőződést szerezni. — — — Szives pártfogást kér

Herskovits Sámuel,

butorkereskedő. Piac-utca 83. szám. Lovász-ház.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Sainye-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— A nyírvasvári véres aratósztrájk. Szatmári tudósítónk újabb a következőket jelenti Zzelénski Róbert gróf nyírvasvári aratómunkásainak zavargásáról: A véres eseményamiatt keletkezett, hogy az aratómunkások a részt, amely őket a termésből megilletné, más helyről követelték, mint ahonnan az nekik járt. Az uradalomban ugyanis 980 hold vetés volt, ebből azonban negyven hold mintamagból volt bevetve és kísérleti telep céljaira szolgált. Az aratómunkásoknak Karsay Imre intéző megengedte, hogy termésrészüket onnan vegyék ki, ahonnan akarják, az aratómunkások azonban pont a kísérleti telep vetéséből akarták részüket kivenni. Ebbe természetesen nem egyezett bele az intéző, mire a munkások bosszút esküdtek Karsay ellen. Délben, amikor Karsay az ebédnél ült, mintegy 20—25 munkás jelent meg az intéző lakása előtt és mikor Karsay kijött az aratókhoz, kaszával, kapával, vasvillával rátámadtak a gyanútlan emberre és mielőtt védekezni tudott volna, össze-vissza verték. A nagy kiabálásra, zajra, eljöttek Karsay családjának tagjai, összeszaladtak az uradlom cselédjei is és nagynehezen elverték az arató munkásokat, akik Karsayt ekkorra már súlyosan megsebesítették. Karsay hat kaszavágást kapott a testén, azonkívül fején és kezén bottól, ököltől szintén több sérülés van. Gyorsan kihívták a nyírvasvári csendőrséget, akik a lázongó aratómunkásokat letartóztatták. Este kiszállított a faluba Dienes Dezső mátiszkalkai szolgabíró és az aratómunkásokat kihallgatta. — Kiderült, hogy a munkások hirtelen felhevüléseikben bövették el tettüket és tervszerűséggel, sztrájkjal őket vádolni nem lehet. — Előzőleg jól bepálinkáztak a kocsmában és miután egyikük kissé heccelte őket, részeg fővel az intéző lakása elé vonultak és így követtek el tettüket. Dienes Dezső mátiszkalkai szolgabíró, mivel csoportosan hagyták abba a munkát az aratókat egyenkint 30—30 napi elzárással sújtotta.

— A Traber-panoptikum és anatómiai muzeum Szénavásártéri hatalmas sátrát igen sokan látogatják. A panoptikum meg is érdemli a közönség érdeklődését, mert a szépen kidolgozott viaszfigurák nagy számán kívül sok természettudományi preparátum van ott kiállítva, amelyeket a tulajdonos szakértő kezekkel maga gyűjtött és maga állított össze. Az anatómiai muzeum külön osztálya rendkívül érdekes gyűjteménye az emberi test alkotásának, a különféle betegségeknek és abnormitásoknak.

— Angol könyv Magyarországról. Egy angol író, Arthur L. Delisle könyvet adott ki Londonban, amely Ausztriával és Magyarországgal foglalkozik. A kiváló szerző, aki azt állítja könyve előszavában, hogy évekig tanulmányozta Ausztriában és Magyarországon a viszonyokat, könyvének e címet adta: „Austria of the Austrians and Hungary of the Hungarians.” Ami magyarul ennyit tesz: „Az osztrákok Ausztriája és a magyarok Magyarországa.” Delisle úr éles szemmel tanulmányozhatta a magyar viszonyokat, ami kitűnik érdekes megfigyeléseiből. Így például „megállapítja”, hogy a magyar nyelv a „legrettenetesebb nyelv a világon”. Szavai oly ropogósak, hogy beletörök a nyelve annak, aki ki akarja mondani. Legtöbbnyire ilyen kifejezések fordulnak elő a magyar nyelvben, mint például ez: „megköpönyegesíthetetlenek”. Szerinte a magyar és zsidó nyelv rokonok. Például a „kalap” e zsidó szóból származik: „kelub”, a „nap” ebből: „noph”. A magyarok kedvenc hangszere a „kobo”, ezen szoktak „tingorázni”. A magyar zene különben nagyszerűen fejlődik, a legnagyobb zeneszerzők: Blaha Lujza, Zerkovitz Béla és Hegedűs. A magyar sajtót nem tartja sem nivós-nak, sem erkölcsösnek. Főként az apróhirdetések ellen kel ki, amelyek — szerinte — oly szemérmetlenek, hogy naponként becsuknák érte Angliában a kiadót. Ezek az angol „tudós” megállapításai. Ezekért ugyan kár volt „éveket töltenie” Magyarországon.

— A menyasszony tragédiája. Besztercebányáról táviratozzák: Riesz Mária urvölgyi leányt, aki egy fiatal gazdálkodónak volt a menyasszonya, egy vipera az erdőben mánaszedés közben a jobb lábán megcsipte. Állapota reménytelen.

URANIA

Ma utoljára

Debreczenben is a legnagyobb sikert elérte

KINEMASZKEGCS!

NYÁRAY ANTAL

személyes feiléptével

AZ

UTOLSÓ

BOHÉM.

Romantikus szerelmi történet 3 felvonásban. Irta: Harsányi Zsolt. Zenéjét: Vincze Zsigmond.

SZEMÉLYEK:

Schröder Gusztáv, gazdag magánzó	Bodonyi Béla
Ilonka leánya	Bedő Ilona
Dr. Gál Sándor ügyvéd	Thury Elemér
Vér Tóni színész	Nyáray Antal
István	Sipos Zoltán

Ma, vasárnap d. u. 3 órától 5-ig félhelyárakkal, 5-től 7-ig rendes helyárak. 7-től 9-ig és 9-től mérsékelt felemelt helyárak.

Előadás közben bemenet nincsen.

Hétfőn Kedden Szerdán
július hó 27-én, 28-án, 29-én

Az első nagyszabású műfilm

Ha asszonyok gyűlölnék.

Egy grófnő sorstragédiája 6 felvonásban.

Telefon 12-51.

— Villámsújtás a színházba, előadás közben. Nagykanizsáról jelentik: A zalamegyei Zalaszentgrót községben tegnapelőtt nagy vihar volt. Négy helyen ütött le a villám, többek közt a Zala-szállóban is, éppen akkor, amidőn a zsufolásig megtelt nagyterem közönsége Kiss Árpád színigazgató társulatának előadását nézte végig. A villámcsapás páni rémületet keltett a nézőtérben, ahonnan a közönség hanyatt-homlok, egymáson gázolva menekült a kijárók felé s csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár. A színpadon valami bohózatot adtak éppen. A darab folyamán a szerzői utasítások szerint hatalmas vihar tör ki. A közönség annyira beleélta magát a darab hangulatába, hogy jó ideig színpadi fogásnak hitték a zápor erőteljes zuhogását és a mennydörgés rettenetes robaját. Csak akkor vették komolyan a dolgot, amikor egy hatalmas villám vakító világosságot lobbanított az egész nézőtérre, majd bezúgta az összes ablakokat. A színészek rémülten hagyták abba a játékot, a nézők pedig halálos ijedséggel ugráltak föl a helyükről és eszeveszett, rémült tolongásban iparkodtak a kijáráshoz. Szerencsére hamarosan kitűnt, hogy semmi komolyabb baj nem történt. — Miután sikerült a közönséget megnyugtatni, újra elkezdtek és szerencsésen be is fejezték az előadást.

— Sollingeni acél-zsebkések, ollók, borotvák, borotváló-készülékek és kellékek a legolcsóbban Mentze áruházában.

— Öngyilkos orvos. Grácból táviratozzák: Weinberger Adolf dr., hatvanéves lévai orvos idegbaja miatt mintegy nyolc napig egy Grác közelében levő szanatóriumban időzött. Tegnap Weinberger és felesége átutazóban hazafelé, Grácba érkezett és egy szállodában vett lakást. Ma reggel hét óra táján, mikor az asszony rövid időre kiment a szobából, és azután visszatért, Weinberger az ajtóban eléje állott, megölelte, megcsókolta, azután gyengéden kiteszkolta a szobából és bezárta belülről az ajtót. Az asszony kiáltásaira odaszaladt az egyik szolga és másik kulccsal felnyitotta az ajtót, de Weinberger akkor már eltűnt a szobából. A harmadik emeleti szoba ablakán át leugrott az utcára. Szétzuzott koponyával találták meg a kövezeten. Odahívták a mentőket, de azok már csak a halált konstatálhatták.

— Horner Arthur bookmaker Debreczenben, Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és kiásszikus versenyekre előnyös fix fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt legbiztosabb hatású háziszer

PALMA

Próbátveg 40 fillér.

:: Kapható: ::

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. sz.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A rendőrkapitány rágalmazói. Török Péter nánási kisbírókos építkezni akart, de Kollay Béla rendőrkapitány csak bizonyos kikötésekkel adta meg az építkezési engedélyt. Török Péter ekkor 1913 szeptemberében felbezúgott be Hajdúvármegye alispáni hivatalához, melyben azzal gyanúsította meg a rendőrkapitányt, hogy az építési engedély megadásánál a szomszédjának kedvezett. A debreczeni törvényszék ma Török Pétert rágalmazás címén 80 korona fő- és 20

korona mellékbüntetésre, a rágalmozó beadvány íróját, Oláh Miklóst pedig, mint bűnségedet 50 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte.

§ **Az ápolónő tolvaja.** Székely József debreceni napszámos ez év január havában a városi közkórházban özv. Szegedi Dánielné ápolónő ablakán bemászott és 14 korona pénzt és ruhaneműt lopott az ápolónőtől. A törvényszék ma hat heti fogházra ítélte a tolvajt.

§ **Tolvaj és orgazda.** Széll Mihály debreceni hentestanuló Dakai István hentestől több ízben lopott szalonát és sonkát, és a lopott árukat Tóth Jánosnéknak eladta. A törvényszék ma Széll Mihályt 15 napi, Tóth Jánosnéét 14 napi fogházra ítélte.

§ **Büntető főtárgyalások.** A debreceni törvényszéken a jövő héten a következő bűntények kerülnek főtárgyalásra:

Jul. 28-án: Török Miklós halált okozó súlyos testi sértés büntette, ifj. Kiss Imre család büntette, Simon Jánosné lopás büntette, Szücs Bertalan magánlaksertés büntette.

Julius 30-án: Zöld Sándor pénzhamisítás büntette, Vincze János és társa súlyos testi sértés büntette, Csete Sándor lopás büntette.

Augusztus 1-én: Buna Károly és társa lopás büntette, Aranykövi Ferenc sikkasztás büntette, Katz Zoltán lopás büntette.

Mack'féle KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Százeczer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak vatódi piros kartonban à 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér, Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

Ideggyöngye férfiak

kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyaló ismertetőt. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer.
Cím: „NOVA MECHANIKA 116.”
Budapest — Főposta — Flókberlet 40.

PALMA az elasztikus cipősarok

figyelje meg **TARTÓSSÁGÁT**

1372 — 1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. II. 549/1. 1914. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schmidt L. győri cég részére debreczeni lakostól 673 korona tőke, ennek 1914. év május hó 5 napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 123 korona 40 fillér perköltség erejéig 1914. évi június hó 12 én bíróilag le- és felülfoglalt és 10275 koronára becsült pénztár és írógép, üzleti b. rendezés, vaspénzszekrény, bolti áruk és egyéb ingóságok **1914 évi július hó 27-én d. u 2 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Piac utca 51. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1914. évi július hó 12 én.

Lőrincz Endre, kir. bir. végrehajtó.

A csodás hatású FÖLDES-féle MARGIT-SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növényzestekből készült, kelte óra szagú, különösen habzó szappan igen kedős, mert is családilag használtára a legalkalmasabb.

PÁR NAP ALATT
eltűnhet szeplő, májoltot, feleslegért pattanást. A pórusokat alaposan kitisztítja a bőrt és gyors hatása folytán ugyazólván **LEMOSSA**
a bőr tisztáltságát, úgy, hogy nyomasm maradjon a szépségűhöz. Világított pedig annak köszönheti, hogy egyszersmindenkorra elmúlásztja

A SZEPLŐKET.
Ára 70 fillér. Kapható minden gyógyszertárban s drogua kereskedésben. Hozzá való Margit-Creme 1- és 2.- koronás téglékben, Margit-Pouder a 1.20. Gyártja:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARAD**
Debreczenben kapható: Balázs Ödön gyógyszerárban, Josa és Jóna drogeriájában, Kubek Sándor, Mihalovics Jenő, Müttner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárban. — Hajdusoboszlón kapható: Barbócz Zsigmond gyógyszerárban. — Hajdúböszörményben kapható: Ersey Gábor gyógyszerárban.

Üzemnagytobbitás folytán nyomással:

- 1000 szines jóminőségű boríték K 3:60
 - 1000 finom fehér boríték " 6:—
 - 1000 félv üzleti levélpapír " 7:—
 - 1000 szines levelező-lap " 5:20
- Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

MEGHÍVÓ.

Hrabéczy Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság Debreczen III-ik Évi Rendes Közgyűlését

1914. évi augusztus hó 2-án d. e. 11 órakor, az intézet ügyészének Batthyány-utca 5. sz. helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

- Tárgysorozat:**
1. Igazgatósági jelentés.
 2. Mérleg és zárszámadás előterjesztése.
 3. Felügyelő-bizottsági jelentés.
 4. Igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése ügyében határozat.
 5. Indítványok.

A 6-ára hirdetett közgyűlés határozatképesség hiánya miatt elmaradván, az újabb terminusra oly figyelmeztetéssel hivatnak meg a t. részvényesek, hogy az akkor is határozatképes lesz, ha az alapszabályszerű szavazatszám nem is lesz jelen.

Az alapszabályok 13. §-a szerint annak, ki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni kívánja, a közgyűlést megelőzőleg 3 hónappal a részvénykönyvbe mint részvényes kell felvéve lennie és részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a részvénytársaság pénztáránál letenni, vagy bírói letétbe tartozik helyezni.

A mérleg és zárszámadások a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a r.-t. irodájában a részvényesek által megtekinthetők.

Ragyogó fehér a fehérnemű
— egy 1/2 órai főzés után —

PERSIL
önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli! Kefelés nélküli! — — Dörögölés nélküli!

„PERSIL” megkíméli a fehérneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — — Gyár:

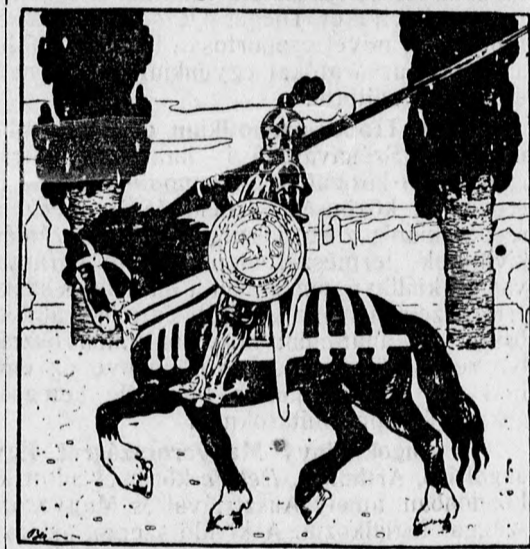
GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.
Mindenütt kapható!

Cimbalomra

elvállalok kezdő és haladó tanulókat a legmagasabb kiképzésig. Tanítás a vakációban is. — Zongorára kezdő tanulókat felveszek.

RÓDI BIHARI GIZELLA, zenetanár. Kossuth-utca 43.

Hóditó körútra indul az új kőbányai sörfözde:

FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T. KÖBÁNYÁN
FŐRAKTÁROS:
Márkus Jenő Debreczen, Hatvan-utca 30.
TELEFON 14.

MAGUS Az egyetlen magyar gyógyvíz, melyet karlsbadi kúra tartására a legelőkelőbb orvostanárok ajánlanak. — Só hozzáadása felesleges.

GYÓGYIT: gyomor-, bél-, máj-, epebajokat, anyagcserebántalmakat, (kősvényi), cukorbetegséget. !!!

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és jobb fűszerüzletben. Főelárusítás: Ivándi gyógyfürdőszállalat Budapest, VI., Felsőerdősor 33. !!!

Tíz szögig 50 fillér, azontal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. »

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap határba nem adható minden szög 10 fillér. Apró hirdetésnek öbrökötendők.

Videokról
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén élér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelleges levélnél a hirdetés száma is kérethik.

19 éves
félárva, 400.000 korona vagyonnal, fiatal özvegy 50.000 korona hozomány és sok száz vagyonos hölgy van házasság céljából előjegyzésben. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítást ad „Hymen”, Berlin 18.

25 éves
jobb családból való iparos ösmerettség hiányában ezúton akar házasságot kötni oly jobb családból való tiszta multu nővel, kinek pár ezer korona hozománya van (a pénz részére biztosítva lesz). Leveleket „Jó szív” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Intelligens
uri nő uri ember tisztességes ismerettségét keresi, ki állandó kedélyes barátja lenne. Levelet „Molett” jellegre.

21 éves
1400 korona fizetéssel bíró vidéki állami tanítónő rokonomat férjhez adnám jobb állásban levő disztigvált uri emberhez. Levelet „Megbecsülés” jellege alatt a kiadóhivatalba továbbít.

Mimi!
Tisztelettel közeledem magához, de azért egy biztató szava sincs a részemre, hozzá még mindig kétséges. Ne győdjön tovább. Bocsáson meg annak, aki magáskát olyan nagyon szereti és írjon a régi jellege alatt Gézának.

Üzlet

FRISS
töltésű ásványvíznek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Folyadék mérleg kapható. Postakert Gyár-utca 6. Levélbeli megrendeléseket kérem.

Csopléát
vállalok, gép azonnal szállítható. Fái vasöntöde Telefon 957.

SZEDEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falussy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Cipőjavítást
és új cipő készítését elvállalom. Hajó-u. 22.

Arany János utca 5. sz. a
szabóműhelyemben javítást és ruhatisztítást szakszerűen készítek.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapirokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90
Osztr. vörös kereszt s.j. 40
Olasz vörös kereszt s.j. 33
Erszéb. sorsjegyre . . . 7
Jósziv . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös kereszt s.j. 22

A kölcsön apró részletekben törleszthető. Ha sorsjeggyel bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreczeni Kézilabda-Kölcshivatal
Részv.-Társ. bankosrúlya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM.
Telefon 298. Alapítási év 1878.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRULL K. Berlin 29., poste restante

Szövőárutim kimagasló jó minőségéről és olcsóságáról naponta

hölgyek köszönete

és előismerése érkezik hozzám. 40 százalékkal olcsóbb, mint a közvélekedés kereskedelménél. Lenkandóim varrás nélkül 1 drb 150 cm széles, 2 méter hosszú K 2-; 1 drb 150 cmtr széles, 2 és egyegyedr mtr hosszú K 2-25, lencsívát törülköző fehér 48/115 cm K 3-60, 1 tet. kettős damaszt törülköző, tiszta len, pompás új rajzok 50/110 cm K 8-; 54/120 cméter K 12-; 60/130 cm. K 13-; tucatonként 20 mtr sifon 80 cm széles fehérített anyagból K 7-20. Kéknymott kötök, készen varrva, gar. mosható pat. kéknymó anyagból zsebekkel. Fontos házalóknak és rövid-árkereskedőknek darabja 70 fillér. Uri ingek prima flanelből K 1-50, női ingek prima flanelből csipkével K 1-50. — **Maradék** (3-8 mtr hosszú zefír sifon, kanavász, barchet, flanel stb) 40 méter 6- korona és mindenféle len- és pamutárut raktáron tart **JULIUS SCHEERAM**, szövőszet, Nachod I. (Csehország). Irjon mintakért.

Lakás

Két
szobás csinos, modern lakást keresek azonnalra. Ajánlatok F. D. jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Kiadó
különbejárati utcai szoba. Kossuth-u. 35.

Kiadó
garçon lakás. Orvosnak, ügyvédnek igen alkalmas. Kossuth-u. 15.

Kiadó
egy különbejárati utcai butorozott szoba, előszoba villanyvilágítással. Kandia-u. 6. Bármely időszakban megtekinthető.

Kiadó
olcsóért két kisebb szoba mellékhelyiségekkel, külön udvarral augusztus 1-től. Kishegyesi-ut 15. Jóvizű kut.

Kiadó
egy három szobás szép udvari lakás. Hunyadi-utca 17.

Egy
raktárt keresek. Gépeknek bérelném. Ajánlatok Hunyadi-utca 14. szám alatt Reiszmannak.

Különlétele

Mosodában
gallérokat 5 fillérért, ingeket mosva és vasalva 24 fillérért, kimosott ingeket 16 fillérért vasalok. Halköz 4. és Piac-utca 29. sz.

Elveszett
egy duplafedelű óra két kis zafirkövel — a Péterfa-utcán át menve a Piac-utcaig. — Mivel ez nekem nagyon kedves emlék, a becsületes megtalálót kérem, hogy azt illő jutalom mellett adja át a kiadóhivatalban.

Teljes
ellátást keres szeptemberre két vidéki iskolába járó uri leány fölteljenül tiszta keresztény uri családnál, ahol zongora is van. Személyenként 120 koronát fizetnek. Szíves ajánlatok „Földhirtokos leánya” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málioltot, pattanást, vimmedit, minden bőrrútságot az országírú ártalmatlan Matild-arcenőcs, krém és szappan okvetien elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Szeptemberre
elvállalok egy jobb családból való iskolás leánykát uri családhoz. Simonffy-u. 15.

Több
részletben kiadó kétszáz hold elsőrendű szántóföld tanyaépülettel. Cim a kiadóban.

Büdszentmihályon

jóforgalma rőfös divatáru üzlethelyiség teljes modern berendezéssel több évre előnyösen azonnalkiadó. — Értekezhetni Rosenberg Jakabnál

Büdszentmihályon

Állás
Szász dadát keres két gyermek mellé dr. Vajda Józsefné, Hatvan-utca 2.

30 éves
tisztességes polgár asszony gazdaszónynak ajánlkozik. Háztartásban és gazdaságban teljesen jártas. Cime Bercsényi-utca 64. Nagy Juliánna.

Fiatal ember
másolást, írásbeli munkát vállal. Szíves megkeresést „Szerény” jellegre kér a kiadóhivatalba.

Bankhivatalnok
bármily irodai mellékfoglalkozást vállal. Leveleket „Kettős könyvtel” jellegre kér a kiadóhivatalba.

Hajduböszörményi
asszony 5 éves kis fiával szolgálatot keres. Oláh Mariska, Hajduböszörmény.

Intelligens
idősebb hölgy délutáni órák a ajánlkozik mint társalgónő vagy gyermek mellé. Szíves megkeresések „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Ügyvédi
irodába ajánlkozik eddig is ügyvédi irodában működő uri leány, szerény igényekkel. Cim a kiadóban.

Hámossternek
ajánlkozik tisztességes, megbízható házaspár. — Cim a kiadóhivatalban.

Kifutó
fiúnak ajánlkozik 14 éves, tisztességes családból való fiu. Értekezhetni a kollégiumban a kapusnál.

Adás-vétel

Makulatur papíros
kapható a kiadóban.

Befőttes
üvegek olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kapucodulák
bármilyen felírással kaphatók a kiadóban.

Ügyvédi
irodai gyakorlattal bíró leány irodai alkalmazást keres. Korodi, Piac-utca 43. sz.

Lakbérleti szabálysát
kiadó céculák bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

Eladó
egy háromnegyedes iskola hegedű elegáns tokkal. Ugyanott több iskolai kotta eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Befőttesre
való nemes kajszin barack kapható 1 kiló 30 fillérért Széchenyi-kert, Széchenyi-ut 19. sz.

Postéktörőgép
jókarban és egy dugaszológép igen olcsón eladó. Varga-u. 16. Széles

Szónvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Építletia
— régi, egészséges — olcsón eladó. Bővebbet Országos Tanítói Árva-ház Simonyi-ut 14-16, vagy Pick Nándor építésznel, Szentanna-u. 27.

Eladó
ház kedvező fizetési feltétel mellett. Értekezhetni Kar-utca 24. szám alatt.

Több
használt butor eladó. Magos-u. 7. Ugyanott egy jókarban levő zongora is eladó.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órára meg hozni elegáns, precíz órákat, urak vagy hölgyek részére, válassza a szíves ajánlatot — írjon azonnal **Ulrichs & Co. SOBERNY** Prag, Wetzlar-utca 544.

Ha a fejen az első ritkább foltok jelentkeznek,

Dr. Dralle nyirfa vize.

vagy ha a fejbőr elkezd viszketni, úgy legfőbb ideje egy megbízható fejkurára gondolni. De csak komoly, bizalmat gerjesztő, szakértelem és tudományos alapon összeállított fejbőrtisztító szert válaszson, a milyen

A kínzó viszketettség, korpaképződés, hajhullás, hajtörés megszűnik s a hajnövést hatalmasan elősegíti. A haj telt, fényes, illatos és hajlékony lesz. Időelötti öszülés állandó használat mellett elkerülhető. Leikes elismerőlevelek orvosok és laikusoktól. 25 éve már bevált.

Kapható minden szakbavágó üzletben. Dralle, Hamburg és Bodenbach a. F.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

" CZÉGNÉL "

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Sztojikai

Erdély hércéből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárusítás

KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindég friss töltésben és előnyös árban kapható,

Gyomorhajoknál csodahatású, cukorbetekéseknek speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges.

A legolcsóbb és legjobb borvíz.

CARL KRONSTEINER-féle

időálló mész

façade festék

törvényileg védve.

50 színárnyalatban kgr.-ként 24 f.-től feljebb.

Évtizedek óta bevált festék, felülmulja az összes utánszokat. Egyetlen célszerű mázó anyag még a már festett homlokzatoknál is.

Email-façade festék sohase kopik, egyszerű bevonás után fed, hideg vízben feloldva használatra kész. Méregmentes, ideális festőanyag belső helyiségek, faépítmények, színek, pavilonok, sátrak stb. festésére. Minden árnyalatban kapható négyzetméterenként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen.

Carl Kronsteiner,

Wien, III., Hauptstrasse 120.

Raktár minden nagy városban.

KÁVÉSOK, VENDÉGLŐSÖK

CUKRÁSZOK

ÉS A N. É. RÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hogy TOJÁSCIKKEIMET kizárólag raktáramban (Burgondia-u. 4. sz. alatt) árusítatom, azokat sem piacra, sem házhoz nem szállítom, miért is csak a raktáramból beszerzett árak kifogástalan minőségéért és egészséges voltáért vállalom felelősséget. Árúim kifogástalanságánál és olcsóságánál fogva a fogyasztó közönség jelentékeny megtakarítást érhet el; miért is tisztelettel kérem meggyőződés végett szükségletét raktáramból beszerezni, melyeket ma a következő árakban bocsájtom forgalomba kicsinyben is:

FRISS LÁMPÁZOTT TEATOJÁS
36 darab 2 korona.
FRISS LÁMPÁZOTT FŐZŐTOJÁS
40 darab 2 korona.

Tisztelettel

Waltner Sámuel

tojásnagykereskedő, BURGONDIA-U. 4. SZÁM.

ELEKTROTECHNIKAI SZAKISKOLA

LABORATORIUMMAL

ÉS
TANULÓMŰHELYVEL

kapcsolatos.

Műszaki iskola az összes elektrotechnikai szakban és Gépépitményekben.

Mindazoknak, kik elektrotechnikusokká (gyári tisztviselőkké stb) elméletben és gyakorlatilag (2 éven belül) kiképeztetni óhajtják magukat.

Felvételek: 14 évtől 20 éves korig. **Előkészítettség:** megkívánatik 4 közép-, polgári, alsókereskedelmi vagy ipariskola sikeres elvégzése.

Igazgatóság: **POZSONY**, Széchenyi-utca, kívánatra ismertetést, prospektust és felvilágosítást készséggel nyújt.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	szelvény 7 kor.
	szelvény 10 kor.
	szelvény 15 kor.
	szelvény 17 kor.
	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lekete szalonruhához 20.- K-ert, minny felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarát, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron csak, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetvásárlásait közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékesek. Szabott, legolcsóbb árak. Öröklés választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

Villamos és Gázcillár ... Kölcsönosztályt

honosítottunk meg, mely a mai naptól kezdve a nagyérdemű közönség szíves rendelkezésére áll. — KÖLCSÖN ADUNK mindennemű villamos és gázcillárokat, asztali lámpákat igen csekély havi díjazás mellett.

Érdeklődőknek szívesen szolgálok díjmentes költségvetéssel. ... Teljes tisztelettel

Magyar Fém- és Lámpa- árugyár R.-t. raktára

Debreczen, Piac-utca 85. szám.

TELEFON 227.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Telefon: 968.

Árjegyzékek ingyen.

Képviselek kerestetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

„HERKULES“

bor- és gyümölcs-sajtók

Elsőrendű gyártmány

Viznyomású bor- és gyümölcs-sajtók

Felül nem mult!

Szőlő- és gyümölcs-órlók, szüretelő berendezések

MAYFARTH PH. ÉS ÁRSA

gazdasági gépgyár

Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

HALMÁGYI

NAGYÁRUHÁZÁBAN

NAGY NYÁRI OCCASIO

KERETEBEN

ruhák : köpenyek : pongyolák : aljak : costumök : és : bluzok

!! tetemes árleszállítással árusítatnak !!

2000 darab nyári etamin és crepe bluz
korona 3-50, 6-50, 7-90, 8-70 és 11-50

egységárak mellett adatnak el.